

COLLEGE DESKUNDIGHEID FINANCIËLE DIENSTVERLENING

Verzameldocument ontwikkelingen voor 2017

In dit document wordt een overzicht gegeven van de verzamelde bijdragen per Wft module.

Het CDFD zal in oktober een advies uitbrengen aan het ministerie van Financiën over de ontwikkelingen. Daarbij kunnen de bijdragen uit de markt als een waardevolle richtlijn fungeren.

De bijdragen zullen worden beoordeeld volgens de eerder gestelde criteria (zie: <http://www.cdfd.nl/vakbekwaamheid/pe/actualiteiten-vanaf-2016>) De vermelding in dit overzicht houdt dan ook niet in dat het onderwerp ook wordt geselecteerd als relevante actualiteit.

1. Module Basis

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Jurisprudentie tuchtrecht banken</p> <p>Naar verwachting worden in 2016 de eerste uitspraken verwacht van de stichting Tuchtrecht banken (https://www.tuchtrechtbanken.nl/files/attachments/persbericht_eerste_jaar_tuchtrecht_banken_57_meldingen.pdf)</p>	1f.5	<i>Mark van de Weijer regie & realisatie</i>
<p>Introductie Key Information Document</p> <p>Op 31 december 2016 treedt de Europese regelgeving PRIIPs (packaged retail and insurance-based investment products) in werking. Hiermee wordt een Key Information Document geïntroduceerd, die de financiële bijsluiter voor een groot deel van de producten gaat vervangen. (https://www.afm.nl/nl-nl/professionals/nieuws/2016/feb/wijziging-nrgfo)</p>	1f.2	<i>Mark van de Weijer regie & realisatie</i>
<p>DNB lanceert Meldpunt Misstanden</p> <p>Het loket staat open voor wie het rechtstreeks melden van dergelijke misstanden bij de betreffende instelling niet goed mogelijk is. Bijvoorbeeld als een instelling geen klokkenluidersregeling heeft, de melder gegrond vreest voor onevenredig zware persoonlijke gevolgen, of als een rechtstreekse melding bij de instelling onvoldoende opvolging krijgt.</p>	1f.5, 1f.14	<i>Hoffelijk Financieel</i>
<p>Wijziging depositogarantiestelsel</p> <p>Vanaf 26 november geldt een nieuw, vooraf gefinancierd depositogarantiestelsel (DGS). Nederland heeft hiermee de Europese DGS-richtlijn geïmplementeerd.¹ De Nederlandsche Bank (DNB) start nu met de uitvoering van het nieuwe stelsel. Door de implementatie van de richtlijn wordt het Nederlandse depositogarantiestelsel meer risicogebaseerd. Financiële instellingen gaan in het nieuwe depositogarantiestelsel vooraf premies afdragen aan het nieuwe DGS-fonds.</p>	1b.20, 1b.21	<i>Hoffelijk Financieel</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
Regeling Verzekeringskaarten* Met ingang van 1 januari 2017 zijn de productwijzers vervangen door verzekeringskaarten. De kandidaat moet kunnen beschrijven wat een verzekeringskaart is en wanneer de verzekeringskaart beschikbaar moet zijn	1f.2, 1f.4	Stafbureau CDFD
Invoering Common Reporting Standard per 1-1-2016 (in werking op 1-1-2017) Ivm automatische internationale gegevensuitwisseling: verplichting vastlegging klantgegevens bankrekeningen. Zie o.a. https://www.nvb.nl , http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/internationaal/vermogen/common_reporting_standard/	1b.2	Stafbureau CDFD
Aanpassing Nrgfo per 1-4-2016 Aanpassing verplichte precontractuele informatie vermogensopbouwproducten (kan ook voor module Vermogen). Zie https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2016-8403.html	1b.2	Stafbureau CDFD
Leefgeldrekening voor mensen met problematische schulden Ter voorkoming van een bestaan onder het bestaansminimum, zijn er afspraken gemaakt over de leefgeldrekening. Zie https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/brieven/2016/04/14/brief-nvb-aan-staatssecretaris-klijnsma-over-leefgeldrekeningen/brief-nvb-aan-staatssecretaris-klijnsma-over-leefgeldrekeningen.pdf en https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-sociale-zaken-en-werkgelegenheid/documenten/kamerstukken/2016/04/14/kamerbrief-met-brief-nvb-over-blokkade-leefgeldrekening	1b.1	Stafbureau CDFD
Wetswijziging ter bescherming erfgenamen tegen onverwachte schulden Invoering wetswijziging per 1-9-2016. Zie https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2016/06/07/steun-in-de-eerste-kamer-voor-betere-bescherming-erfgenaam	1a.5	Stafbureau CDFD

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
Gemeenschap van goederen Standaard huwelijkse voorwaarden in plaats van gemeenschap van goederen	1a.4	<i>Stafbureau CDFD</i>
Europese Hypothekenrichtlijn Er wordt een nieuwe Europese hypotheekrichtlijn ingevoerd	1c.12	<i>Stafbureau CDFD</i>
Meldpunt Misstanden Financiële- en economische misstanden in de financiële sector bij een financiële instelling kunnen gemeld worden bij Meldpunt Misstanden	4a	<i>Dukers & Baelemans</i>
Common Reporting Standard Financiële instellingen zijn verplicht om gegevens door te geven van personen en organisaties die één of meerdere rekeningen hebben bij de financiële instelling en in het buitenland belastingplichtig zijn.	2d.1	<i>Dukers & Baelemans</i>
Inkeerregeling boete Verhoging boete bij vrijwillige melding zwartsparen van 60% naar 120% vanaf 1 juli 2016	4a.4	<i>Dukers & Baelemans</i>
Tuhtraad Financiële Dienstverlening Website Tuchtraad Financiële Dienstverlening heeft een website voor de benadrukking van de onafhankelijke positie	1f.5	<i>Dukers & Baelemans</i>
Bankbeslag Vanaf 18 januari 2017 is het leggen van Europees bankbeslag vereenvoudigd	3b.1	<i>Dukers & Baelemans</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
UBO- register Invoering UBO- register per 26 juni 2017 voor minder witwaspraktijken en financieren van terrorisme.*	1b.3	<i>Dukers & Baelemans</i>
Klachtenbegeleiding Kifid Nieuwe visie klachtenbehandeling Kifid waarbij de klant centraler komt staan.	1f.5	<i>Dukers & Baelemans</i>
Adempauze schuldenaar Besluit breed moratorium treed in werking per 1 januari 2017.	3d.1	<i>Dukers & Baelemans</i>
Onverwachte schulden erfenis Betere bescherming erfgenamen tegen onverwachte schulden vanaf 1 september 2016	1a.3	<i>Dukers & Baelemans</i>
Invoering Verzekeringskaart De verzekeringskaart is per 2016 voor 15 typen verzekeringen verplicht om aan te bieden via de website van de verzekeraar.*	1f.2	<i>Dukers & Baelemans</i>
Box 3 Per 1 januari 2017 geldt er een andere berekeningssystematiek voor box 3. Daarnaast zal het heffingvrijvermogen stijgen naar € 25.000,-	1a.8	<i>Dukers & Baelemans</i>

*Aanpassing toetsterm:

1b.3	<i>De kandidaat kan BKR-, EVA-,VIS en UBO-toetsing omschrijven en de doelstelling van de toetsing aangeven.</i>	K
------	---	---

1f.2	<i>De kandidaat kan beschrijven wat een financiële bijsluiter, een verzekeringskaart en het dienstverleningsdocument is.</i>	K
1f.4	<i>De kandidaat kan in hoofdlijnen omschrijven wanneer een verzekeringskaart en een dienstverleningsdocument beschikbaar moet zijn en welke (financiële) informatie in de verzekeringskaart en een dienstverleningsdocument vermeld moet worden.</i>	K

2. Module Consumptief Krediet

Onderwerp	toetsterm	Reactie
<p>Telecom onder Wft</p> <p>De regels voor kredietverlening aan consumenten blijven van toepassing op telecombedrijven die telefoontoestellen op afbetaling aanbieden. De telecomsector is er niet in geslaagd een gedragscode voor te stellen die zowel voldoet aan de Europese regels voor consumentenkrediet als aan de mededingingswet.</p>	1a.1, 1a.2	<i>Hoffelijk Financieel NV</i>
<p>Klantdocumentatie in het digitale tijdperk</p> <p>Ten eerste: We gaan naar het digitale tijdperk. Welke documenten mogen wel of niet digitaal ondertekent worden? Leen overeenkomsten wel? Opzeggbriefen die verzonden worden naar andere kredietgevers niet? Of moet een andere kredietverstrekker die toch accepteren als aangegeven wordt dat er digitaal is ondertekend? Wat zijn de regels hiervoor die voor alle partijen gelden?</p>		<i>Rabobank</i>
<p>Klantbelang en regelgeving</p> <p>Ten tweede: Klantbelang en regelgeving. Bijv. Klanten die nu nog een financiering hebben lopen bij de failliete DSB-groep. Ze zijn vaak overgefinancierd (overgecrediteerd) en betalen een hoge rente. De overheid geeft aan dat je deze klanten wel mag overnemen en dat in deze gevallen (wanneer de klant beduidend minder rente gaat betalen en meer gaat aflossen) geen rekening behoeft te houden met overcreditering. Maar geen enkele andere geldverstrekker zal deze posten accepteren omdat ze dan het kredietrisico gaan lopen.</p>		<i>Rabobank</i>
<p>Wijziging in voorschriften voor crowdfundingplatforms</p> <p>https://www.afm.nl/nl-nl/professionals/onderwerpen/crowdfunding-overig</p>	1h.2	<i>Stafbureau CDFD</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Introductie Keurmerk Private Lease per 1 februari 2016*</p> <p>Private leasen van personenauto's is afgelopen tijd in populariteit toegenomen. Op initiatief van branchevereniging VNA is het Keurmerk Private Lease gelanceerd per 1 februari 2016. De AFM is betrokken geweest bij het opstellen van het keurmerk en laat het toezicht op private leaseproducten vooralsnog aan de branche zelf over. (www.keurmerkprivatelease.nl)</p>	1a.1	<i>Lifedesign4u</i>
<p>Aanpassing Gedragscode Consumptief Krediet per 1 februari 2016</p> <p>Per 1 februari 2016 is de code aangepast; bij het afsluiten van een consumptief krediet worden nu ook de hypotheeklasten meegenomen in de kosten voor het levensonderhoud, en omgekeerd. Op initiatief van de NVB wordt in de loop van 2016 gesproken met toezichthouders en marktpartijen over een nieuwe methodiek die resulteert in een betere aansluiting tussen de leennormen voor hypothecair en consumptief krediet. Het doel is om uiteindelijk te komen tot een integrale gedragscode voor hypothecaire en consumptieve kredieten.</p>	1a.1, 1c.2	<i>Lifedesign4u</i>
<p>Wijziging Nadere regeling gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Nrgfo) per 1 juli 2016.</p> <p>Wijzigingen vermeldingen digitale media en gewijzigde verplichte waarschuwingen (aanpassing verplichte formats). Voor consumptief krediet betreft dit de aanpassing van de kredietwaarschuwing.</p>	1a.2	<i>Lifedesign4u</i>
<p>Oproep AFM van 8 april 2016 aan financieel dienstverleners om terughoudend te zijn bij het consumptief financieren van kosten die verband houden met de aankoop van een eigen woning.</p> <p>Dit gaat over de situatie dat een consumptief krediet wordt afgesloten in het geval er onvoldoende ruimte is binnen de leennormen voor het hypothecair krediet. Via een consumptieve krediet wordt het benodigde hypotheekbedrag verlaagd, waardoor dit bedrag binnen de LTV blijft. Dit is in strijd met het doel van de ingezette verlaging van de LTV. De klant loopt hierdoor een groot risico op overkreditering. In Nederland is overkreditering verboden.</p>	1a.1, 1c.2	<i>Lifedesign4u</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Brief Minister Dijsselbloem aan de Tweede Kamer d.d. 13 april 2016 over regels telefoontoestellen op afbetaling.</p> <p>De Hoge Raad heeft in 2014 al bepaald dat telecombedrijven die telefoontoestellen op afbetaling aanbieden vallen onder de Wft toezichtsregels voor kredietverschaffing. Op aandringen van de Tweede Kamer in 2015 heeft de minister nagedacht over een vrijstelling hiervoor. In de brief van 13 april 2016 schrijft Minister Dijsselbloem dat de regels voor kredietverlening aan consumenten van toepassing blijven op telecombedrijven die telefoontoestellen aanbieden aan consumenten. 20</p>	1a.1	<i>Lifedesign4u</i>
<p>AFM houdt vast aan ondergrens crowdfunding investeerderstoets €500/nieuwe crowdfundingvoorschriften per 1 april 2016 van toepassing.</p> <p>AFM heeft gebruik gemaakt van haar mandaat en houdt vast aan de ondergrens voor de crowdfunding investeerderstoets van €500. De Tweede Kamer had een motie aangenomen om dit bedrag te verhogen naar €1.000. AFM heeft gemotiveerd aangegeven waarom zij hierin niet meegaat. Per 1 april 2016 zijn de nieuwe crowdfundingvoorschriften ingegaan.</p>	1h.2	<i>Lifedesign4u</i>
<p>Digitale documentatie</p> <p>Welke documenten mogen wel of niet digitaal ondertekent worden? Leenovereenkomsten, opzegbrieven, klantdocumenten etc.</p>	2d.1	<i>Dukers & Baelemans</i>
<p>CK naast HK</p> <p>Dient er een consumptief krediet afgesloten te worden of een hypotheccair krediet? Hoe om te gaan met een CK naast een HK bij bijvoorbeeld het verbouwen van een woning of het financieren van een woning.</p>	2d.1	<i>Dukers & Baelemans</i>
<p>Aanpassingen wet consumentenkrediet</p> <p>Regels bij achterstanden worden verduidelijkt, daarnaast wordt van de geldverstrekker verwacht dat hij gedurende de looptijd maatregelen neemt als het krediet niet meer passend is. Incassokosten en verdragingsrente mag niet meer allebei in rekening worden gebracht. Een laatste, belangrijke wijziging, is dat er regels komen wanneer een krediet vernietigbaar is.</p>	1f.1	<i>Dukers & Baelemans</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
Vereenvoudiging beslagvrije voet Er komt een beter systeem om de beslagvrije voet te bepalen. Het systeem wordt transparanter, beter uitvoerbaar en er komt betere balans tussen de diverse belangen.	1i.2	<i>Dukers & Baelemans</i>
Vastzittende klant Klantbelang en regelgeving. Klanten die op basis van huidig vermogen en inkomen niet over kunnen stappen naar een andere kredietverstrekker. De overheid geeft aan dat je deze klanten wel mag overnemen en dat in deze gevallen (wanneer de klant beduidend minder rente gaat betalen en meer gaat aflossen) geen rekening behoeft te houden met overcreditering. Maar geen enkele andere geldverstrekker zal deze posten accepteren omdat ze dan het kredietrisico gaan lopen.	3e.2	<i>Dukers & Baelemans</i>
Digitalisering van de dienstverlening "Klanten en de bank ook maken de draai naar digitaal (advies op afstand, afsluiten van hypotheek via internet etc) Toetsvragen vanuit een digitaal perspectief ben ik in mijn beleving niet tegen gekomen. Ik doe dus een toets die geheel op de "'oude wereld' is geschreven terwijl de "'nieuwe digitale wereld'" enorm aanwezig is en nauwelijks in de toets/ informatie voorkomt. Dat zou ik graag verbeterd zien. Zit m daarmee dus niet in verbetering van individuele vragen maar in de stijl en inhoud van de gehele toets."		<i>ABN AMRO</i>

*Aanpassing toetsterm:

1a.1	De kandidaat kan de reikwijdte en regelgeving van de Wft en de uitwerking daarvan in het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen alsmede de gedragscode van de Nederlandse Vereniging van Banken en de gedragscode van de Vereniging van Financieringsondernemingen in Nederland en het Keurmerk Private Lease uitleggen.	B
------	--	---

3. Module Hypothecair Krediet

Onderwerp	toetsterm	Reactie van
<p>Belangrijke wijzigingen voor hypotheekaanvragen met NHG</p> <p>Bijvoorbeeld gevolgen implementatie MCD</p>	1a.2, 1a.3, 3c.1	<i>Hoffelijk Financieel NV</i>
<p>Kamerbrief modelmatige waardebeoordeling</p> <p>Voor het bepalen van de waarde van een woning mag na implementatie van de hypotheekenrichtlijn gebruikt worden: een door een deskundig taxateur opgemaakt taxatierapport; of ingeval van nieuwbouw, de aanneemsom. Daarnaast wordt de mogelijkheid toegevoegd om een waardebeoordeling op basis van de Wet waardering onroerende zaken of op grond van een vergelijkbare modelmatige waardering te hanteren. In lijn met bovengenoemde motie is deze mogelijkheid beperkt tot minder risicovolle hypotheeken.</p>	1a.2, 1a.3, 1b.7	<i>Hoffelijk Financieel NV</i>
<p>Wijzigingen SVn Starterslening</p> <p>Einde overgangsrecht Starterslening, Starterslening voortaan als startpunt in offertetraject, wijziging afsluitkosten, wijziging aflossingswijze van jaar- naar maandannuïteit</p>	1b.6	<i>Hoffelijk Financieel</i>
<p>Implementatie Europese hypotheekenrichtlijn</p> <p>De richtlijn bevat Europese regels voor het aanbieden van en bemiddelen in hypothecair krediet aan consumenten. Het doel van de richtlijn is het tot stand brengen van een goed functionerende Europese markt voor woning hypotheeken met een hoog en gelijkwaardig niveau van consumentenbescherming.</p>	1a.3, 1b.5, 1b.7	<i>Hoffelijk Financieel NV</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
Vergunning voor growdfunding hypotheek http://amweb.nl/news-1218322/afm-geeft-groen-licht-hypotheek-crowdfunding?utm_source=Vakmedianet&utm_medium=email&utm_campaign=20160627-am-signalen-flash&tid=TIDP25001X32E4AE98178C4C608F0D31A23B91DD2FYI4	4a.4, 3c.1	Vertrouwelijk
Aflossing hypotheek Echtscheiding icm aflossingsverplichting sinds 2013.		Rabobank
Aflossing hypotheek <ul style="list-style-type: none"> • Beheer bestaande klanten die een aflossingsvrije lening hebben en in 2031 geen renteaftrek hebben. • Ook beheer bestaande klanten die door pensionering en inkomensdaling te maken krijgen met bovenstaande situatie. 		Rabobank
Wettelijke wijzigingen MCD. Dit roept in de markt veel vragen af.		Rabobank
Rente Rentemiddeling		Rabobank

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
Rente Klanten die nu rente vastklikken en bij einde rentefix wellicht met veel hogere rentelast geconfronteerd gaan worden (bijv nu veel 10jaar vast tegen zeer lage (toets)rente): is een lange rentefix juist niet extra risicovol?		<i>Rabobank</i>
Nieuwe leennormen HK Belangrijkste wijzigingen in de TRHK per 1-1-2017 (publicatie rond 1-11-2016)	1a.2	<i>Stafbureau CDFD</i>
Nieuwe NHG-Voorwaarden en Normen 2017 Belangrijkste wijzigingen V&N NHG 2017 (publicatie rond 1-11-2016)	1a.2	<i>Stafbureau CDFD</i>
Invoering MCD-richtlijn Zie o.a. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/09/24/memorie-van-toelichting-wetsvoorstel- implementatiewet-wft-hypotheclair-krediet . Zie ook https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/06/28/antwoorden-op-kamervragen-over-waardebepaling-bij- hypotheclair-krediet en https://www.nvb.nl/thema-s/wonen/4741/europese-hypotheckenrichtlijn-mortgage-credit-directive.html	1a.2, 1a.3	<i>Stafbureau CDFD</i>
CK-lening bovenop HK toegestaan, maar 'niet wenselijk': AFM Door de steeds lager wordende LTV willen consumenten via een CK soms de kosten koper meefinancieren. In hoeverre is dit toegestaan? Welke regelgeving geldt hiervoor? AFM: https://www.afm.nl/nl-nl/professionals/nieuws/2016/apr/hypotheekkosten . LET OP: in het najaar van 2016 zal AFM nog met aanvullende informatie komen over dit onderwerp	1a.2	<i>Stafbureau CDFD</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Diverse actualiteiten mbt HK - brieven Ministers Blok en Dijsselbloem</p> <p>In reactie op diverse Kamervragen, een Nibud-rapport en adviezen van toezichthouders, zijn er diverse onduidelijkheden in interpretatie van wet- en regelgeving weggenomen. Zie onder meer https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/05/30/kamerbrief-over-hypotheekverstrekking . Er komt nog een nadere toelichting naar aanleiding van overleg op 29-6-2016. Die is nog niet gepubliceerd. Wordt gepubliceerd op https://www.tweedekamer.nl/vergaderingen/commissievergaderingen/details?id=2016A02738</p>	1a.2, 1a.3	Stafbureau CDFD
<p>Aanpassing Gedragscode Consumptief Krediet per 1 februari 2016</p> <p>Per 1 februari 2016 is de code aangepast; bij het afsluiten van een consumptief krediet worden nu ook de hypotheeklasten meegenomen in de kosten voor het levensonderhoud, en omgekeerd. Op initiatief van de NVB wordt in de loop van 2016 gesproken met toezichthouders en marktpartijen over een nieuwe methodiek die resulteert in een betere aansluiting tussen de leennormen voor hypothecair en consumptief krediet. Het doel is om uiteindelijk te komen tot een integrale gedragscode voor hypothecaire en consumptieve kredieten.</p>	3c.1	Lifedesign4u
<p>Oproep AFM van 8 april 2016 aan financieel dienstverleners om terughoudend te zijn bij het consumptief financieren van kosten die verband houden met de aankoop van een eigen woning.*</p> <p>Dit gaat over de situatie dat een consumptief krediet wordt afgesloten in het geval er onvoldoende ruimte is binnen de leennormen voor het hypothecair krediet. Via een consumptieve krediet wordt het benodigde hypotheekbedrag verlaagd, waardoor dit bedrag binnen de LTV blijft. Dit is in strijd met het doel van de ingezette verlaging van de LTV. De klant loopt hierdoor een groot risico op overkreditering. In Nederland is overkreditering verboden.</p>		Lifedesign4u
<p>Vastzittende klant</p> <p>Klantbelang en regelgeving. Klanten die op basis van huidig vermogen en inkomen niet over kunnen stappen naar een andere kredietverstrekker. De overheid geeft aan dat je deze klanten wel mag overnemen en dat in deze gevallen (wanneer de klant beduidend minder rente gaat betalen en meer gaat aflossen) geen rekening behoeft te houden met overkreditering. Maar geen enkele andere geldverstrekker zal deze posten accepteren omdat ze dan het kredietrisico gaan lopen.</p>	3e.4	Dukers & Baelemans

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
Invoering MCD Impact van MCD op het offertetraject en de daaraan gerelateerde zaken	1a.3	<i>Dukers & Baelemans</i>
Aanpassingen NHG Nieuwe Voorwaarden & Normen NHG per 1-1-2017	1a.2, 1a.3, 3c.1	<i>Dukers & Baelemans</i>
Aanpassingen wettelijke leennormen Voorgenomen aanpassingen leennormen per 1-1-2017	1a.2, 1a.3, 3c.1	<i>Dukers & Baelemans</i>
CK naast HK Dient er een consumptief krediet afgesloten te worden of een hypothecair krediet? Hoe om te gaan met een CK naast een HK bij bijvoorbeeld het verbouwen van een woning of het financieren van een woning.	1a.2	<i>Dukers & Baelemans</i>
Aanpassingen Starterslening Overgangsrecht starterslening vervalt per 1-1-2017. Bij het aangaan van een starterslening na 1 januari 2017 moet er direct ook minimaal annuïtair worden afgelost.	1b.6	<i>Dukers & Baelemans</i>
Verhoogde schenkingsvrijstelling Per 1-1-2017 wordt schenkingsvrijstelling weer verhoogd naar € 100.000,-	1a.1	<i>Dukers & Baelemans</i>
Wijziging Wet WOZ Vanaf 1-10-2016 worden de WOZ- waarden van woningen openbaar gemaakt.	1a.3	<i>Dukers & Baelemans</i>
Modelmatige waardebeoordeling Bij LTV tot 90% is modelmatige waardebeoordeling toegestaan	1a.2	<i>Dukers & Baelemans</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
Wet verbetering VVE VVE's moeten verplicht geld apart zetten om toekomstig onderhoud te kunnen betalen . Daarnaast wordt het mogelijk gemaakt om als VVE een lening aan te gaan voor bijvoorbeeld energiebesparende maatregelen of groot onderhoud.	1b.6	<i>Dukers & Baelemans</i>
Hypothecair krediet en echtscheiding Echtscheiding met betrekking tot nieuw- en overgangsrecht de eigen woning (Wet IB2001)	1a.4	<i>Dukers & Baelemans</i>
Aftrek hypotheekrente voor aflossingsvrije hypothecaire lening vanaf 2031 <ul style="list-style-type: none"> • Beheer bestaande klanten die een hypothecaire geldlening hebben zonder aflosverplichting en in 2031 geen renteaftrek meer hebben. • Ook beheer bestaande klanten die door pensionering en inkomensdaling te maken krijgen met verval hypotheekrenteaftrek. 	1a.1	<i>Dukers & Baelemans</i>
Rentemiddeling Wet- en regelgeving inzake rentemiddeling (vervolg actualiteit 2016)	1a.1	<i>Dukers & Baelemans</i>
Risico lage rente Gevolgen van het afsluiten van een hypothecair krediet met een lage rente. Met name gericht op gevolgen einderentevastperiode door de marktwerking. Gevolgen betaalbaarheid langdurige rentecontracten.	1d.2	<i>Dukers & Baelemans</i>
Ontslag hoofdelijke aansprakelijkheid (OHA) bij echtscheiding "Bij echtscheiding waarbij een van de partners in de woning blijft wonen moet de hypotheek van twee namen op een naam worden gezet. Hierdoor verwerft de achterblijvende partner de helft van de woning van de vertrekkende partner. Deze verwerving valt onder het "nieuwe" fiscale regime en moet, om in aanmerking te komen voor hypotheekrenteaftrek, minimaal in 30 jaar annuitair worden afgelost. In de praktijk komen hier veel vragen over. Goed om hier de Wft PE aandacht aan te besteden."		<i>ABN AMRO</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>"ABBA constructies"</p> <p>"Wat is een ABBA constructie? Van een ABBA-constructie is sprake wanneer een eigenaar van een woning (A) zijn woning verkoopt aan een derde (B) en deze derde (B) de woning vrijwel gelijktijdig weer terug verkoopt aan de oorspronkelijke eigenaar van de woning (A). De eigenaar van de woning (A) beoogt hiermee de verschuldigde boeterente over het vervroegd aflossen van de lening te voorkomen. De eigenaar van de woning beroept zich hierbij op de in de voorwaarden vermelde boetevrije aflossing van de hypotheek bij verkoop. Hierdoor is hij vrij om bij 'aankoop van de woning' een nieuwe financiering tegen de lagere dagrente aan te gaan. Dit is een marktbreed issue. Goed om hier in de Wft PE aandacht aan te besteden."</p>		ABN AMRO
<p>"Boxhoppen (van box 3 naar box 1) door IB-ondernemers"</p> <p>"Boxhoppen (het verplaatsen van vermogen tussen box 1, 2 of 3) kan zich in verschillende vormen voordoen. Deze vraag gaat met name over het verplaatsen van vermogen uit box 3 naar box 1 door IB-ondernemers om heffing in box 3 te verminderen. IB-ondernemers kunnen niet zomaar schuiven tussen box 3 en box 1. Achtergrond daarvan is dat in beginsel fiscaal gezien alleen vermogen dat binnen de onderneming zal worden aangewend tot box 1 kan behoren, het betreft niet geheel een vrije keus van de ondernemer. "</p>		ABN AMRO
<p>"Box 3; wijziging in 2017"</p> <p>"Vanaf 2017 verandert de berekening van de belasting die in box 3 moet worden betaald. Er komen 3 vermogensschijven. De fiscus gaat er van uit dat er meer voordeel wordt behaald over vermogen als het vermogen groter is. Bij iedere volgende vermogensschijf wordt een hoger percentage om dat voordeel te berekenen."</p>		ABN AMRO
<p>MDC</p> <p>De implementatie van de richtlijn woningkredietovereenkomsten (MCD) in de Nederlandse wetgeving (indien het wetgevingstraject in 2016 wordt afgerond) voor wat betreft: - het European Standardised information sheet (ESIS) - het jaarlijks kostenpercentage (JKP) - de wettelijke gedenktermijn - het doen van een bindend aanbod. https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2015Z17375&did=2016D14967</p>		OvFD

***Nieuwe toetsterm**

	De kandidaat kan uitleggen hoe overkreditering voorkomen kan worden.	B
--	--	---

4. Module Inkomen

Onderwerp	toetsterm	Reactie van
<p>Financiering van transitievergoeding van werknemers die ziek uit dienst gaan bij kleine werkgevers vanuit het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof).</p> <p>In de Stichting van de arbeid (STAR) hebben werkgevers en werknemers afgesproken dat de financiering van de transitievergoeding na langdurige arbeidsongeschiktheid anders moet. De STAR vindt dat kleine werkgevers in zo'n geval niet individueel de rekening van de transitievergoeding moeten betalen. Zij stellen voor om bij werkgevers die minder dan 25 werknemers in dienst hebben, de transitievergoeding door het UWV te laten betalen. Het gaat daarbij om de vergoeding na een periode van 104 weken van ziekte. De financiering van deze transitievergoedingen moet plaatsvinden uit het Algemeen werkloosheidsfonds (Awf). Alle werkgevers betalen mee aan dit fonds. Asscher neemt het voorstel van de STAR over en gaat bovendien beoordelen of het met terugwerkende kracht kan worden ingevoerd</p>	1b.1, 1k.2	Enkwest Opleiding & Advies B.V.
<p>Pilot no-riskpolis ZW</p> <p>Vanaf het eerste kwartaal van 2017 vallen werknemers die niet in dienst zijn bij een werkgever en een jaar ziek zijn, onder de doelgroep van de no-riskpolis. Dit zijn vangnetters die de eerstejaarsbeoordeling van de Ziektewet (EZWb) achter de rug hebben. Zodra deze een arbeidsovereenkomst aangaan met een werkgever, komen ze in aanmerking voor de no-riskpolis ingeval van ziekte. Deze regeling is een pilot.</p>	1b.6	Enkwest Opleiding & Advies B.V.
<p>Lage inkomensvoordeel</p> <p>Het lage-inkomensvoordeel is bedoeld om vanaf 2017 de arbeidsparticipatie aan de onderkant van de arbeidsmarkt te stimuleren. Voor werkgevers geldt het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Het voordeel bedraagt maximaal € 2000 per werknemer per jaar op basis van een 38-urige werkweek. 	1b.6	Enkwest Opleiding & Advies B.V.

<ul style="list-style-type: none"> · Voor werknemers met een loon tussen 100 en 110% van het wettelijk minimum loon, die in één jaar ten minste 1248 uur gewerkt hebben bij dezelfde werkgever. · Voor elke werknemer met een loon tussen 110 en 120% van het wettelijk minimum loon bedraagt het loonkostenvoordeel, onder dezelfde condities, maximaal € 1000. · Toekenning is naar rato van aantal gewerkte uren in een jaar. 		
<p>Referteperiode WW na ziekte</p> <p>Zieke werknemers die in de WW belanden worden benadeeld sinds per 2015 standaard inkomensverrekening is doorgevoerd in de WW. De belangrijkste groep is de werknemer die na 104 weken van ziekte door het UWV minder dan 35% arbeidsongeschikt wordt geschat. Deze werknemer maakt dan geen aanspraak op een WIA-uitkering maar mogelijk wel op een WW-uitkering. De referteperiode is het jaar voorafgaand aan WW, ofwel het tweede ziektejaar. Vaak wordt er in het tweede ziektejaar maximaal 70% van het salaris doorbetaald en dit lagere salaris wordt dan de basis voor de WW-uitkering. Dit wordt per 2017 gerepareerd door de referteperiode bij de WW-vaststelling te verplaatsen naar het jaar voorafgaand aan ziekte.</p>	<i>1d.2</i>	Enkwest Opleiding & Advies B.V.
<p>Antidiventilregeling ERD</p> <p>Werkgevers die eerder eigenrisicodrager zijn geweest, krijgen per 2017 pas toestemming om opnieuw eigenrisicodrager te worden om eigenrisicodrager te worden als de publieke verzekering minimaal drie jaar heeft geduurd, ongeacht hoe de eerdere beëindiging tot stand is gekomen.</p>	<i>1i.14</i>	Enkwest Opleiding & Advies B.V.

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Aanpassing minimumjeugdloon</p> <p>Het minimumloon voor jongeren vanaf 18 jaar wordt verhoogd en vanaf 21 jaar valt een werknemer onder het normale wettelijk minimumloon. Het minimumloon zal per uur worden vastgesteld. Het ministerie van SZ&W heeft deze wijzigingen gepland per 1 juli 2017. Deze wijziging heeft ook impact voor inkomensverzekeringen. Jongeren komen eerder in aanmerking voor verzekeringsdekking en ook bij de loondoorbetaling bij ziekte (in het tweede jaar) moet met deze wijziging rekening worden gehouden.</p>	1a.5	Enkwest Opleiding & Advies B.V.
<p>Ketenbepaling seizoensarbeid</p> <p>De ketenregeling is gewijzigd per 1 juli 2016. De periode tussen twee dienstverbanden van ten hoogste zes maanden kan bij cao worden teruggebracht naar ten hoogste drie maanden voor functies waarin:</p> <p>de werkzaamheden als gevolg van klimatologische of natuurlijke omstandigheden seizoensgebonden zijn en; gedurende ten hoogste negen maanden per jaar kunnen worden verricht.</p> <p>Cao-partijen kunnen zelf bepalen voor welke functies afwijking van de hoofdregel noodzakelijk is.</p>	1i.1	Enkwest Opleiding & Advies B.V.
<p>Productontwikkeling WGA</p> <p>Door de samenvoeging van WGA-flex- en WGA-vast-risico's zijn nieuwe verzekeringsproposities en nieuwe acceptatiecriteria geïntroduceerd voor WGA- en Ziektewet eigenrisicodragersverzekeringen en 12-jaarsverzekeringen.</p>		Enkwest Opleiding & Advies B.V.
<p>Inkomensdaling</p> <p>Pensionering icm. inkomensdaling</p>		Rabobank

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
Reparatie dagloonbesluit Dagloonbesluit in strijd met loonderving- en verzekeringsprincipe WW. Verschuiving reparatiedatum van 1 januari 2017 naar 1 april 2017	1g.17, 1i.1, 1i.2, 2d.5	Dukers & Baelemans
Kandidatenverkenner banenafspraken UWV heeft een applicatie ontwikkeld waarmee werkgevers kunnen zoeken naar geschikte kandidaten om te kunnen voldoen aan de afspraken volgens de Wet banenafspraken en quotum arbeidsbeperkten.	1b.6, 1d.1	Dukers & Baelemans
Herbeoordelingen WIA Minister heeft een taskforce in het leven geroepen met als doel de achterstanden weg te werken in de WGA herbeoordelingen.	1g.14, 1k.1,	Dukers & Baelemans
Samenvoeging WGA vast en flex Per 1 januari 2017 worden het WGA vast en WGA flex risico definitief samengevoegd. De werkgever krijgt de keuze tussen wel of geen eigenrisicodragers.	1d.1, 1d.2, 1i.13	Dukers & Baelemans
Convenant premiebeleid verzuimverzekeringen. Minister Asscher en het Verbond van Verzekeraars hebben een convenant gesloten waarmee beoogd wordt het premiebeleid van verzuimverzekeringen transparanter te maken.	1f.13	Dukers & Baelemans
Eigenrisicodragers WGA-flex risico m.i.v. 2017 Volgt nog uit Wet Bezava. Opgeschort in 2016 gaat nu in per 2017	1b.1	Hoffelijk Financieel NV
Wet verbetering hybride markt WGA Wetsvoorstel 8 juni gepubliceerd. Gaat in per 1-1-2017	1i.13	Hoffelijk Financieel NV

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
Wet aanpak schijnconstructies Verbod op inhoudingen op het loon per juli 2016. Wijziging van het Besluit minimumloon en minimumvakantiebijslag	1d.4	Hoffelijk Financieel NV
De subsidie Laag inkomensvoordeel Wet Loondomein. De LIV wordt ingevoerd per 1-1-2017	1b.7	Hoffelijk Financieel NV
seizoensarbeid en ketenbepaling Mogelijkheden om af te wijken van de tussenpoos tussen tijdelijke contracten van maximaal 6 maanden	3b.4, 1d.1, 1d.4	Hoffelijk Financieel NV
Wet deregulering beoordeling arbeidsrelatie Ingangsdatum 1-5-2016 en overgangsregiem tot 1-5-2017	1d.7	Hoffelijk Financieel NV
Einde fictieve dienstbetrekking van de commissaris BLKB2016-265M, LB, Fictieve dienstbetrekking, commissaris. Gevolg van de Wet DBA	1a.8	Hoffelijk Financieel

5. Module Pensioen

Onderwerp	toetsterm	Reactie van
Lifecyclebeleggen geen must meer voor pensioenuitvoerders Staatssecretaris Jetta Klijnsma (Sociale Zaken) gaat pensioenuitvoerders niet verplichten om bij het beperken van de beleggingsrisico's voor deelnemers gebruik te maken van een lifecycle-beleggingsbeleid. Zij is na overleg met belanghebbende partijen tot het oordeel gekomen dat er ook andere mogelijkheden zijn om de beleggingsrisico's gedurende de looptijd te beperken.	1f.1	<i>Hoffelijk Financieel</i>
Algemeen Pensioenfonds Introductie per 1-1-2016	1c.4, 1g.3, 18.8	<i>Hoffelijk Financieel NV</i>
Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd In werking getreden 1-1-2016	1b.1, 1d.1, 1i.8	<i>Hoffelijk Financieel NV</i>
Wet verbeterde premieregeling Wetsvoorstel aangenomen.	1g.3, 1g.5, 1g.10	<i>Hoffelijk Financieel NV</i>
Aangenomen motie Lodders en Vermeij over het shoprecht pensioenen Na introductie van de tweede pensioenknip. Nu ook pensioenshoppen tot 1-1-2017	1g.3, 1g.5, 1g.10	<i>Hoffelijk Financieel NV</i>
Pensioen 1-2-3 Wet Pensioencommunicatie	3b.2, 2.a4,	<i>Hoffelijk Financieel NV</i>
Wet Verbeterde premieregeling De wet regelt dat deelnemers met een premieovereenkomst in de uitkeringsfase desgewenst kunnen doorbeleggen en een variabele pensioenuitkering kunnen aankopen. (10 maart 2016)	1f.2	<i>Stafbureau CDFD</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Inhaalindexatie</p> <p>De fiscale wet- en regelgeving biedt een pensioenfonds de mogelijkheid om de in de afgelopen jaren achterwege gelaten indexatie van de opgebouwde pensioenaanspraken van de (ex-) deelnemers en de pensioenuitkeringen van de uitkeringsgerechtigden op een later moment alsnog toe te kennen. De omvang van de binnen de kaders van artikel 18d, eerste lid, onderdeel a, Wet LB toe te passen inhaalindexatie zal het pensioenfonds voor elke individuele (ex-) deelnemer en/of uitkeringsgerechtigde afzonderlijk moeten vaststellen. De fiscale pensioengrenzen van de Wet LB gelden voor het pensioen van de individuele werknemer.</p> <p>Het toekennen van inhaalindexatie is slechts mogelijk voor zover de indexatie van de pensioenaanspraken en/of pensioenuitkeringen van de individuele (ex-) deelnemer of uitkeringsgerechtigde daadwerkelijk lager is geweest dan het in de pensioenregeling opgenomen (nagestreefde) indexatieniveau. Indien en voor zover een (ex-) deelnemer en/of uitkeringsgerechtigde niet is geraakt door de achtergebleven indexatie van het pensioenfonds, is geen (volledige) inhaalindexatie mogelijk. Dit zal zich bijvoorbeeld voordoen indien de (ex-) deelnemer en/of uitkeringsgerechtigde pas tijdens of ná de periode(n) met de beperkte indexatie is toegetreden tot het pensioenfonds.</p> <p>Voor de omvang van de inhaalindexatie kan het pensioenfonds maximaal uitgaan van het in de pensioenregeling opgenomen (nagestreefde) indexatieniveau (bijvoorbeeld de opgetreden loonontwikkeling in de branche of de ontwikkeling van een door het CBS vastgesteld prijsindexcijfer). Het is niet mogelijk om een inhaalindexatie toe te kennen op basis van een vast indexatiepercentage dat hoger is dan het voor de betreffende jaren in de pensioenregeling opgenomen (nagestreefde) indexatieniveau. Een vaste indexatie is altijd een zo goed mogelijke inschatting van de toekomstige loon- of prijsontwikkeling. Voor het verleden is de daadwerkelijk opgetreden loon- of prijsontwikkeling bekend en is er geen aanleiding om met terugwerkende kracht een hogere vaste indexatie toe te kennen.</p> <p>Een deelnemer die niet in aanmerking komt voor (volledige) inhaalindexatie, heeft wellicht nog wel fiscale ruimte voor een inhaal of inkoop van pensioen. In het algemeen is inhaal of inkoop van pensioen mogelijk indien en voor zover de pensioenaanspraken die de deelnemer over de in aanmerking te nemen eerdere diensttijd heeft opgebouwd, lager zijn</p>		<p><i>Akkermans & Partner Knowledge</i></p>

<p>dan de aanspraken die opgebouwd hadden kunnen worden indien de huidige pensioenregeling voor die diensttijd van toepassing zou zijn geweest. Er gelden wel specifieke fiscale voorwaarden voor een inhaal of inkoop van pensioen. Voor een nadere toelichting op een inhaal of inkoop van pensioen wordt verwezen naar de Handreiking inhaal en inkoop van pensioen (versie 9 juli 2014).</p>		
<p>Omzetting (ruil) van een deel van een pensioenregeling dat wordt opgebouwd op basis van een beschikbare-premiestelsel naar een ander deel van de regeling dat wordt opgebouwd op basis van een eindloon- of middelloonstelsel (Vraag & Antwoord 08-082)</p> <p>Met inachtneming van het volgende, is het fiscaal toegestaan om, wanneer een pensioenregeling voorziet voor een deel in opbouw op basis van een beschikbare-premiestelsel en voor een ander deel in opbouw op basis van een eindloon- of middelloonstelsel, de in het beschikbare-premiedeel opgebouwde pensioenrechten om te zetten in pensioenrechten op basis van het eindloon- of middelloonstelsel.</p> <p>Wijziging van stelsel bij onderrendement</p> <p>Van onderrendement is sprake als het behaalde rendement lager is dan mocht worden verwacht op basis van de uitgangspunten van artikel 18a, derde lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 (Wet LB). Zie onderdeel 3.7.1 en bijlage III van de Handreiking inhaal en inkoop van pensioen. Onderrendement is in ieder geval aanwezig indien het behaalde rendement lager is dan een rendement dat gelijk is aan de som van de rekenrente van 4% (artikel 18a, derde lid, onderdeel c, Wet LB) en de inflatiepercentages die hebben gegolden in de jaren waarin de premies hebben gerendeerd (CBS consumentenprijsindexcijfer voor alle huishoudens). Indien sprake is van een afwijkende premieovereenkomst als bedoeld in onderdeel 6 van het besluit 'Pensioenen; beschikbare-premieregelingen en premie- en kapitaalovereenkomsten en nettopensioenregelingen' (besluit van 17 december 2014, nr. BLKB2014/2132M) of één van de voorgaande besluiten, wordt de rekenrente van 4% vervangen door de voor het bepalen van de premie(staffel) gehanteerde rekenrente.</p> <p>Indien bij onderrendement de pensioenaanspraken uit het beschikbare-premiedeel worden omgezet in pensioenaanspraken op basis van het eindloon- of middelloondeel van de regeling speelt artikel 4.3, vierde lid, van de Uitvoeringsregeling loonbelasting 2011 een belangrijke rol. In dit artikel is geregeld dat voor de tot het moment van de stelselwijziging opgebouwde pensioenaanspraken de voor een beschikbare-premiestelsel van toepassing zijnde</p>		<p><i>Akkermans & Partner Knowledge</i></p>

<p>voorwaarden blijven gelden. Deze bepaling strekt ertoe te voorkomen dat door het omzetten van een beschikbare-premiëpensioen in een eindloon- of middelloonpensioen tegenvallende beleggingsresultaten alsnog kunnen worden gecompenseerd.</p> <p>Wijziging van stelsel bij overrendement</p> <p>Van overrendement is sprake als het behaalde rendement hoger is dan mocht worden verwacht op basis van de uitgangspunten van artikel 18a, derde lid, Wet LB. Zie onderdeel 3.7.2 en bijlage IV van de Handreiking inhaal en inkoop van pensioen. Indien sprake is van een afwijkende premieovereenkomst als bedoeld in onderdeel 6 van het besluit 'Pensioenen; beschikbare-premieregelingen en premie- en kapitaalovereenkomsten en nettopensioenregelingen' (besluit van 17 december 2014, nr. BLKB2014/2132M) of één van de voorgaande besluiten, wordt de rekenrente van 4% vervangen door de voor het bepalen van de premie(staffel) gehanteerde rekenrente. Indien het ambitieniveau van het beschikbare-premiëdeel door overrendement is overschreden, mag het volgens het beschikbare-premiëstelsel opgebouwde pensioen in een eindloon- of middelloonaanspraak worden omgezet voor zover er ruimte is in de eindloon- of middelloonregeling. Deze ruimte dient te worden berekend, rekening houdend met de wettelijke fiscale maxima voor die regelingen. De omzetting in een eindloonregeling mag niet leiden tot meer diensttijd dan de werkelijke diensttijd. Het meerdere kan worden behandeld als een bij ontslag verkregen pensioenaanspraak (excedent pensioenrecht). Voor dit excedent pensioenrecht kent men dus geen aanvullende pensioenrechten in de eindloonregeling toe. Het excedent pensioenrecht kan in de toekomst worden aangepast aan de ontwikkeling van lonen of prijzen (indexatie). In de pensioenovereenkomst zal geregeld moeten worden of en welke indexatie er voor het excedent pensioenrecht van toepassing zal zijn.</p>		
<p>Opbouwpercentages bij een pensioen richtleeftijd vóór 67 jaar vanaf 1 januari 2015 (Vraag & Antwoord 14-008)Vraag</p> <p>Ook na het in werking treden van Witteveen 2015 mag in een pensioenregeling een pensioenrichtleeftijd lager dan 67 jaar worden opgenomen. Voor werknemers die na 1949 zijn geboren geldt dan wel de voorwaarde dat de omvang van het op te bouwen ouderdompensioen niet hoger is dan het op basis van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen naar de lagere pensioenrichtleeftijd herrekenende fiscaal maximale ouderdompensioen ingaande op 67 jaar. Dit volgt uit artikel 18a, zesde lid, Wet LB. Deze actuariële herrekening kan zowel plaatsvinden in de opbouwfase als op de ingangsdatum van het pensioen. In de opbouwfase leidt de herrekening tot een lagere jaarlijkse maximale opbouw voor het</p>		<p><i>Akkermans & Partner Knowledge</i></p>

<p>ouderdomspensioen.</p> <p>In onderdeel 11.5 van het besluit van 6 november 2015, nr. BLKB2015/830M is echter tijdelijk goedgekeurd dat de in artikel 18a, zesde lid, Wet LB voorgeschreven actuariële herrekening van het ouderdomspensioen achterwege blijft in de situatie dat de uitkeringen van het ouderdomspensioen ingaan op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer de pensioenrichtleeftijd van 67 jaar of de in de pensioenregeling opgenomen lagere pensioenrichtleeftijd bereikt. Aan de goedkeuring is de voorwaarde verbonden dat in de pensioenregeling geen opbouwpercentage voor het ouderdomspensioen wordt gehanteerd dat hoger is dan het in artikel 18a Wet LB voor het gehanteerde pensioenopbouwstelsel opgenomen maximumopbouwpercentage. Voor pensioenregelingen die gebruik maken van de combinatie van een verlaagde inbouw van AOW met een verlaagd opbouwpercentage als bedoeld in artikel 10aa van het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965 (UBLB) geldt de voorwaarde dat in de pensioenregeling geen opbouwpercentage wordt gehanteerd dat hoger is dan het in artikel 10aa UBLB opgenomen maximumopbouwpercentage voor het gehanteerde pensioenopbouwstelsel en het bedrag van de verlaagde AOW-inbouw. De goedkeuring vervalt met ingang van 1 januari 2018.</p>		
<p>Overkook overbruggingspensioen in een beschikbare-premiestelsel bij uitstel van de in de regeling vastgestelde pensioendatum (Vraag & Antwoord 08-066)</p> <p>Bij uitstel van de ingangsdatum van het ouderdomspensioen en het overbruggingspensioen is het mogelijk om de bestaande aanspraak op overbruggingspensioen op actuariële grondslag te herrekenen totdat de grens van 100% van de som van de maximaal toegestane AOW-compensatie en de maximaal toegestane premiecompensatie is bereikt. Ook dan hoeft het overbruggingspensioen echter nog niet in te gaan. Het overbruggingspensioen mag men in dat geval voor het meerdere boven de 100%-grens omzetten in ouderdoms- of partnerpensioen. Deze omzetting in ouderdoms- of partnerpensioen pleegt men in de praktijk wel aan te duiden als 'overkook'. Bij doorwerken tot of na de 65e verjaardag zal het gehele overbruggingspensioen op deze wijze overkoken naar het ouderdoms- of partnerpensioen. Op grond van artikel 38f, derde lid, Wet LB kan een ouderdomspensioen meer bedragen dan de in artikel 18a Wet LB opgenomen maxima voor zover dat het gevolg is van de omzetting van een op 31 december 2005 bestaande aanspraak op overbruggingspensioen. Bij overkook van het overbruggingspensioen naar het partnerpensioen geldt dat het</p>		<p><i>Akkermans & Partner Knowledge</i></p>

partnerpensioen na de omzetting (inclusief de tijdsevenredige inbouw van de AOW-uitkering) niet hoger mag zijn dan 70% van het pensioengevend loon. Voor het berekenen van de maximale overkook naar het partnerpensioen moet men rekening houden met de eventuele nog in de regeling op te bouwen rechten op partnerpensioen.

Uitstel van de ingangsdatum van het overbruggingspensioen is overigens alleen mogelijk indien en voor zover de pensioengerechtigde na de in de regeling vastgestelde pensioendatum blijft doorwerken in een tegenwoordige dienstbetrekking, als ondernemer of als resultaatgenieter. Zie voor een nadere uitleg Vraag & Antwoord 08-045 en onderdeel 7.2 van het besluit van 6 november 2015, nr. BLKB2015/830M.

Voor een overkook van het overbruggingspensioen op basis van beschikbare premies naar het ouderdoms- of partnerpensioen komt de vraag op of men het volledige kapitaal voor het overbruggingspensioen mag gebruiken voor de overkook. Naar de letter van de wet komt alleen de overwaarde als gevolg van het uitstel voor overkook in aanmerking. Zie de zinsnede: 'voor het overige' in artikel 18e, tweede lid, Wet LB (tekst 2004). Voor zover het overbruggingspensioen een nog daarbovenuit gaande overwaarde heeft, bijvoorbeeld als gevolg van goed renderende beleggingen, moet de pensioengerechtigde over het meerdere op de feitelijke ingangsdatum van het overbruggingspensioen afrekenen. Zie de artikelen 18e, derde lid, Wet LB (tekst 2004) en artikel 18a, negende lid, Wet LB.

Voor een op basis van beschikbare premies opgebouwd overbruggingspensioen is artikel 18a, negende lid, Wet LB van overeenkomstige toepassing. Dit volgt uit artikel 18e, derde lid, Wet LB (tekst 2004). De beoordeling van het maximum vindt plaats op de datum waarop het overbruggingspensioen en dus ook het ouderdompensioen feitelijk ingaan. Omdat na het bereiken van de 65-jarige leeftijd geen sprake meer kan zijn van een overbruggingspensioen, moet men artikel 18a, negende lid, Wet LB ten laatste toepassen op het tijdstip onmiddellijk voorafgaand aan het bereiken van die leeftijd. Het eenmalig in de heffing te betrekken bedrag mag men ook gebruiken voor de verhoging van het ouderdoms- of partnerpensioen (overkook). Voorwaarde voor een fiscaal aanvaardbare overkook is dat het partnerpensioen na de omzetting (inclusief de tijdsevenredige inbouw van de AOW-uitkering) niet hoger mag zijn dan 70% van het pensioengevend loon.

Een Vraag en Antwoord van vergelijkbare strekking was eerder opgenomen in onderdeel 14 van het vervallen besluit CPP2003/1610M (besluit van 10 februari 2004).

<p>Overkook overbruggingspensioen in eindloon- en middelloonstelsel bij uitstel van de in de regeling vastgestelde pensioendatum (Vraag & Antwoord 08-065)Algemeen</p> <p>Met het invoeren van de Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie levensloopregeling (Wet VPL) is er voor de na 1949 geboren werknemers een einde gekomen aan de mogelijkheden om met fiscale facilitering een overbruggingspensioen op te bouwen. Op grond van artikel 38b van de Wet op de loonbelasting 1964 (Wet LB) blijft artikel 18e Wet LB (tekst 2004) van toepassing voor de eerder opgebouwde aanspraken op overbruggingspensioen.</p> <p>Vraag</p> <p>Pensioenregelingen bevatten vaak de mogelijkheid om de ingangsdatum van het ouderdompensioen en het overbruggingspensioen uit te stellen bij doorwerken na de in de regeling vastgestelde pensioendatum. Volgens artikel 18e, tweede lid, Wet LB (tekst 2004) is het dan mogelijk om het opgebouwde overbruggingspensioen om te zetten in een hoger overbruggingspensioen.</p> <p>Moet het overbruggingspensioen in een eindloon- of middelloonstelsel altijd ingaan bij het bereiken van de 100%-grens (volledige AOW- en premiecompensatie voor de nog resterende periode tot 65 jaar)?</p> <p>Antwoord</p> <p>Nee. Het overbruggingspensioen hoeft niet altijd in te gaan bij het bereiken van de 100%-grens. Het is mogelijk om de bestaande aanspraak op overbruggingspensioen bij uitstel van het pensioen op actuariële grondslag te herrekenen totdat de grens van 100% van de som van de maximaal toegestane AOW-compensatie en de maximaal toegestane premiecompensatie is bereikt. Ook dan hoeft het overbruggingspensioen echter nog niet in te gaan. Het overbruggingspensioen mag men in dat geval voor het meerdere boven de 100%-grens omzetten in ouderdoms- of partnerpensioen. Deze omzetting in ouderdoms- of partnerpensioen pleegt men in de praktijk wel aan te duiden als 'overkook'. Bij doorwerken tot of na de 65e verjaardag zal het gehele overbruggingspensioen op deze wijze overkoken naar het ouderdoms- of partnerpensioen. Op grond van artikel 38f, derde lid, Wet LB kan een ouderdompensioen meer bedragen dan de in artikel 18a Wet LB opgenomen maxima voor zover dat het gevolg is van de omzetting van een op 31 december 2005 bestaande aanspraak op een overbruggingspensioen. Bij overkook van het overbruggingspensioen naar het partnerpensioen geldt dat het partnerpensioen na de omzetting (inclusief de tijdsevenredige inbouw van de AOW-</p>		Akkermans & Partner Knowledge
---	--	----------------------------------

<p>uitkering) niet hoger mag zijn dan 70% van het pensioengevend loon. Voor het berekenen van de maximale overkook naar het partnerpensioen moet men rekening houden met de eventuele nog in de regeling op te bouwen rechten op partnerpensioen.</p> <p>Uitstel van de ingangsdatum van het overbruggingspensioen is overigens alleen mogelijk indien en voor zover de pensioengerechtigde na de in de regeling vastgestelde pensioendatum blijft doorwerken in een tegenwoordige dienstbetrekking, als ondernemer of als resultaatgenieter. Zie voor een nadere uitleg Vraag & Antwoord 08-045 en onderdeel 7.2 van het besluit van 6 november 2015, nr. BLKB2015/830M.</p> <p>Indien de pensioenregeling niet de mogelijkheid van overkook naar een hoger ouderdoms- of partnerpensioen bevat, moet het overbruggingspensioen – en op grond van artikel 18e, eerste lid, onderdeel a, Wet LB (tekst 2004) daarmee ook het ouderdomspensioen – ingaan zodra dit pensioen het 100%-niveau heeft bereikt. Hetzelfde geldt indien geen (verdere) overkook naar het ouderdoms- of partnerpensioen (meer) mogelijk is. Voortgezette actuariële verhoging tot boven de 100%-grens bij verder uitstel heeft immers een onzuiver overbruggingspensioen tot gevolg. Ook voor het ouderdomspensioen en het partnerpensioen geldt dat onzuiverheid optreedt bij het overschrijden van het wettelijk maximum. Verplichte ingang van een pensioen is evenwel niet aan de orde indien het pensioen volgens de pensioenregeling bij het bereiken van het maximum op dat niveau wordt bevroren. Om onzuiverheid van het pensioen te voorkomen – met als gevolg toepassing van artikel 19b, eerste lid, onderdeel a of c en slot, Wet LB – moet de bepaling waaruit de bevroering blijkt al in de regeling zijn opgenomen voordat het maximum is bereikt.</p> <p>Een Vraag en Antwoord van vergelijkbare strekking was eerder opgenomen in onderdeel 13 van het vervallen besluit CPP2003/1610M (besluit van 10 februari 2004).</p>		
<p>Berekeningsgrondslagen omzetting vroegpensioen bij overgang naar de Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie levensloopregeling (Vraag & Antwoord 05-055)Vraag In het kader van de overgang naar de Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie levensloopregeling (Wet VPL) mogen de op 1 januari 2006 bestaande rechten op vroegpensioen, overbruggingspensioen</p>		Akkermans & Partner Knowledge

en prepensioen (hierna: prepensioen) worden omgezet in een verhoogd ouderdomspensioen ingaande op 65 jaar. Mogen voor de actuariële omzetting van de opgebouwde prepensioenrechten in een pensioen op 65 jaar dezelfde berekeningsgrondslagen worden gehanteerd als die zijn voorgeschreven bij de waardering van de pensioenverplichtingen in eigen beheer, te weten een rekenrente van 4%, de meest recente overlevingstafel GBM/GBV en geen leeftijdsterugstellingen?

Antwoord

Deze actuariële herrekening vindt plaats voor de rechten van een derde, namelijk de directeur-grotaandeelhouder (dga). Voor elke handeling tussen een dga en zijn BV geldt dat sprake moet zijn van zakelijk handelen. In beginsel betekent dit dat de actuariële herrekening dient te geschieden op basis van regels zoals die ook tussen onafhankelijke derden, bijvoorbeeld tussen een levensverzekeraar en een pensioenverzekerde, worden toegepast. Dit betekent dat gerekend moet worden met de leeftijdscorrecties zoals die ook door verzekeraars wordt toegepast.

Naast de toe te passen sterfteveronderstellingen speelt bij de omzetting van prepensioen in ouderdomspensioen ingaande op 65 jaar ook de marktrente een rol. Indien sprake is van open geïndexeerde uitkeringen kan daarbij worden uitgegaan van een rekenrente van 4%. Voor nominale of vast geïndexeerde uitkeringen zal in principe uitgegaan moeten worden van de marktrente.

Om redenen van eenvoud wordt ermee akkoord gegaan dat de eenmalige toepassing van het derde lid van de artikelen 38d, 38e en 38f van de Wet op de loonbelasting 1964 (Wet LB), de herrekening in het kader van de overgang naar de Wet VPL, op netto-basis geschiedt en met toepassing van de hierna te noemen grondslagen. De herrekening kan geschieden op basis van nominale uitkeringen voor zowel het om te zetten prepensioen als het te berekenen verhoogde ouderdomspensioen. Daarbij kan worden uitgegaan van, overeenkomstig de berekeningsgrondslagen voor de balanswaardering van pensioenverplichtingen van de BV (artikel 8, zesde lid, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969), de meest recente overlevingstafel GBM/GBV, zonder toepassing van leeftijdsterugstellingen en met een netto rekenrente van 4%.

In de praktijk komt het regelmatig voor dat de opgebouwde aanspraken op prepensioen bij de overgang naar het regime van de Wet VPL per 1 januari 2006 niet direct zijn omgezet in ouderdomspensioen ingaande op 65 jaar. De opgebouwde

<p>aanspraken op prepensioen zijn dan ongewijzigd in stand gebleven. Men kan er op een later moment alsnog voor kiezen om de opgebouwde aanspraken op prepensioen om te zetten naar een ouderdomspensioen ingaande op 65 jaar. Ook voor deze op een later moment toegepaste actuariële herrekening in het kader van de eenmalige toepassing van het derde lid van de artikelen 38d, 38e en 38f Wet LB kan worden uitgegaan van de hiervoor opgenomen rekenregels op basis van de berekeningsgrondslagen voor de balanswaardering van pensioenverplichtingen van de BV.</p> <p>Let op Voor het omzetten en herrekenen van de opgebouwde pensioenaanspraken naar het regime van respectievelijk de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd (Wet VAP) per 1 januari 2014 dan wel het regime van de Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioen en maximering pensioengevend inkomen (Witteveen 2015) per 1 januari 2015, dient de herrekening wel plaats te vinden met inachtneming van de regels zoals die ook tussen onafhankelijke derden worden toegepast. Voor de herrekening kan bijvoorbeeld worden aangesloten bij de op de overgangdatum voor het vaststellen van de tarieven van levensverzekeringsmaatschappijen gebruikelijke rekengrondslagen. Na het invoeren van de Wet VPL zijn er diverse ontwikkelingen geweest welke van belang zijn voor de rekengrondslagen voor het omzetten van de opgebouwde pensioenaanspraken (zoals het arrest van de Hoge Raad van 14 april 2006, nr. 41 569 (ECLI:NL:HR:2006:AW1747), het beleidsbesluit van 3 juli 2008, nr. CPP2008/447M en de sterk gedaalde rentetarieven). Door deze ontwikkelingen zou een omzetting op basis van de fiscale balanswaarderinggrondslagen sterk afwijken van een omzetting op basis van de tussen onafhankelijke derden gebruikelijke rekenregels.</p>		
<p>Toegestane overschrijding van de 100%-grens door onderlinge ruil van pensioensoorten (Vraag & Antwoord 08-060) De mogelijkheden en onmogelijkheden van onderlinge ruil van pensioensoorten worden in eerste instantie bepaald door de inhoud van de pensioenregeling. De in de pensioenregeling aangeboden ruilmogelijkheden hoeven zich dus niet te beperken tot de pensioensoorten genoemd in artikel 18d, eerste lid, onderdeel d, Wet LB. Zo kunnen opgebouwde rechten uit een overbruggingspensioen worden uitgeruild tegen hogere rechten op ouderdoms-, partner- of wezenpensioen. Dergelijke, niet in artikel 18d, eerste lid, onderdeel d, Wet LB genoemde vormen van ruil dienen wel te voldoen aan de volgende voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> •De pensioenen blijven na de ruil binnen de grenzen van de artikelen 18a, 18b, 18c, 18e (tekst 2004) en 38a (tekst 2004) 		Akkermans & Partner Knowledge

<p>Wet LB.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rechten die zijn gebaseerd op gestorte (risico)premies voor het verzekeren van het verschil tussen het opgebouwde partnerpensioen en het bereikbare partnerpensioen kunnen niet worden geruild voor hogere pensioenrechten met een opbouw karakter. Hetzelfde geldt voor rechten die voortvloeien uit gestorte premies voor pensioenen met een risicokarakter zoals het nabestaandenoverbruggingspensioen en het arbeidsongeschiktheidspensioen. Zie ook Vraag en Antwoord 08-067. • De ruil moet blijven binnen de grenzen van artikel 18d, tweede lid, Wet LB. • Ruil kan niet meer plaatsvinden nadat één van de daarbij betrokken pensioenen is ingegaan. <p>De inhoud van dit Vraag en Antwoord was eerder opgenomen in onderdeel 8 van het vervallen besluit CPP2003/1610M (besluit van 10 februari 2004).</p>		
<p>Verhoogde opbouw van het ouderdomspensioen in een middelloon- of eindloonstelsel bij uitruil van partnerpensioen op opbouw basis (Vraag & Antwoord 08-059)Vraag In een pensioenregeling vindt tijdens de opbouw een uitruil plaats van het opgebouwde partnerpensioen naar het ouderdomspensioen. Mogen daarbij de opbouwpercentages, zoals die zijn genoemd in artikel 18a, eerste en tweede lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 (Wet LB) worden overschreden?</p> <p>Antwoord Ja, mits de ruil plaatsvindt op basis van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen (artikel 18d, eerste lid, onderdeel d, Wet LB).</p> <p>Verder is het volgende van belang. Allereerst moet de werkgever in de pensioenregeling aan de werknemer een recht op partnerpensioen op opbouw basis ten behoeve van zijn partner toekennen. Gehele of gedeeltelijke uitruil van dat recht kan dan van jaar tot jaar plaatsvinden. Uitruil kan niet meer plaats vinden nadat hetzij het ouderdomspensioen hetzij het partnerpensioen is ingegaan. Daarnaast moet de partner instemmen met de uitruil (artikel 60, zesde lid, van de</p>		<p><i>Akkermans & Partner Knowledge</i></p>

<p>Pensioenwet (PW)). De instemming is nodig omdat bij het overlijden van de werknemer het partnerpensioen geheel of gedeeltelijk gaat ontbreken. De instemming is ook nodig omdat de uitruil mede van invloed is op de rechten van de partner bij een eventuele toekomstige scheiding. Hierbij gaat het om de verevening van het ouderdompensioen ingevolge de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding en de toekenning van een verzelfstandigd recht op partnerpensioen (bijzonder partnerpensioen) bij echtscheiding.</p> <p>Voor de berekening van het verhoogde opbouwpercentage voor het ouderdompensioen kan ten hoogste worden uitgegaan van de uitruilvoet zoals deze voor een (collectief) actuariel neutrale uitruil van partnerpensioen in ouderdompensioen in de regeling is opgenomen. Zie artikel 60, vijfde lid, PW. Als – bijvoorbeeld – in een eindloonregeling met 1,657% opbouw per jaar een uitruilvoet van 12,5% is opgenomen, bedraagt het verhoogde opbouwpercentage in de regeling maximaal 1,864125% (=1,125 x 1,657%).</p> <p>Bij een uitruil van partnerpensioen naar een hoger ouderdompensioen mag de pensioenregeling geen mogelijkheden bieden het uitgeruilde partnerpensioen (in een vrijwillige module) aanvullend weer op te bouwen of te verzekeren (artikel 18d, tweede lid, Wet LB). Het is wel toegestaan om in plaats van volledige uitruil te kiezen voor de uitruil van een deel van het partnerpensioen. Men kan bijvoorbeeld uitsluitend het recht op partnerpensioen bij overlijden van de werknemer na de pensioendatum uitruilen. In dat geval dient bij de berekening van de uitruilvoet met de gedeeltelijke uitruil rekening te zijn gehouden.</p> <p>Een Vraag en Antwoord van vergelijkbare strekking was eerder opgenomen in onderdeel 7 van het vervallen besluit CPP2003/1610M (besluit van 10 februari 2004).</p>		
<p>Partner- en wezenpensioen en het bereiken van de 70%- resp. 14/28%-grens in een beschikbare-premiestelsel (Vraag & Antwoord 08-056)Vraag</p> <p>In artikel 18a, negende lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 (Wet LB) wordt voorzien in een (fictieve) uitkering ineens voor het gedeelte van het ouderdompensioen dat uitgaat boven de begrenzing van het zevende lid van artikel 18a.</p>		<p><i>Akkermans & Partner Knowledge</i></p>

<p>Geldt een dergelijke regeling ook voor het partner- en wezenpensioen?</p> <p>Antwoord</p> <p>Ja, de waarde van het meerdere boven 70% (partnerpensioen), 14% (wezenpensioen voor een halve wees) of 28% (wezenpensioen voor een volle wees) van het pensioengevend loon of het bereikbaar pensioengevend loon moet in de loonbelasting worden betrokken door middel van een (fictieve) uitkering ineens. Dit moet plaatsvinden op het tijdstip onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van ingang van het partnerpensioen of het wezenpensioen.</p> <p>Deze wettelijke maxima zijn niet afhankelijk van het aantal (bereikbare) dienstjaren. Het zijn absolute normen. Zie artikel 18b, achtste lid, en artikel 18c, zevende lid, Wet LB.</p> <p>Let op!</p> <p>Voor beschikbare-premieregelingen waarvoor gebruik is gemaakt van een premiestaffel voor afwijkende premieovereenkomsten als bedoeld in onderdeel 6 van het besluit van 17 december 2014, nr. BLKB2014/2132M (of één van de voorgaande besluiten) zijn restuitkeringen, in welke vorm dan ook, niet mogelijk. Als in een dergelijke beschikbare-premieregeling na het vaststellen van het fiscaal maximale, geïndexeerde pensioen nog kapitaal overblijft, vervalt dit aan de verzekeraar. Uitkeringen als bedoeld in artikel 18a, negende lid, artikel 18b, achtste lid, en artikel 18c, zevende lid, Wet LB zijn dan dus niet toegestaan.</p> <p>Een Vraag en Antwoord van vergelijkbare strekking was eerder opgenomen in onderdeel 4 van het vervallen besluit CPP2003/1610M (besluit van 10 februari 2004).</p>		
<p>Wet op de ondernemingsraden wijziging artikel 27 i.v.m. instemmingsrecht OR.</p> <p>Wetsvoorstel is aangenomen door 1K op 21 juni 2016. Dit voorstel wijzigt de Wet op de ondernemingsraden en de Pensioenwet en heeft betrekking op de rol van de ondernemingsraden ten aanzien van de arbeidsvoorwaarde pensioen. Het voorstel verduidelijkt dat de ondernemingsraden instemmingsrecht hebben over de arbeidsvoorwaardelijke aspecten van de pensioenregeling, ongeacht of de pensioenuitvoerder een pensioenfonds is, een verzekeraar of een premiepensioeninstelling. Daarmee wordt een lacune in het huidige instemmingsrecht gedicht.</p>		<p><i>Akkermans & Partner Knowledge</i></p>

<p>Werkgevers en werknemers zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de arbeidsvoorwaarde pensioen. Het is daarom belangrijk dat beide partijen hierop een bepalende invloed kunnen uitoefenen. Is er sprake van een collectieve arbeidsovereenkomst (cao) waarin het onderwerp pensioen inhoudelijk wordt geregeld, dan is die invloed van beide partijen verzekerd. Is er geen sprake van een cao dan dient de invloed van werknemerszijde gerealiseerd te worden via het instemmingsrecht van de OR. De bestaande regeling voor het instemmingsrecht inzake pensioen is echter onduidelijk. Bovendien is er sprake van een lacune waardoor ondernemingsraden niet in alle gevallen instemmingsrecht hebben.</p> <p>60</p>		
<p>Wet verbeterde premieregeling van kracht per 1 september 2016.</p> <p>Wetsvoorstel is aangenomen door 1K op 14 juni 2016. Dit initiatiefvoorstel van het Tweede Kamerlid Lodders (VVD) wijzigt de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Wet loonbelasting 1964. Het voorstel strekt tot een verbetering van het als te beperkend ervaren wettelijk kader voor premie- en kapitaalovereenkomsten (premieregelingen). Door de voorgestelde wijzigingen kan pensioenkapitaal dat in het kader van een premieregeling is opgebouwd, in de uitkeringsfase (deels) risicodragend worden belegd. Doorbeleggen leidt naar verwachting tot een hoger pensioenresultaat en maakt het pensioen minder afhankelijk van de rentestand op de pensioeningangsdatum.</p> <p>Met de tweede nota van wijziging (TK 34.255, 12), aangeboden bij brief van 29 februari 2016 (TK 34.255, 11), heeft de initiatiefneemster op verzoek van de Tweede Kamer in overleg met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid delen uit het vergelijkbare voorstel Wet variabele pensioenuitkering (34.344) van de regering overgenomen in haar eigen initiatiefvoorstel. Naar aanleiding van deze integratie zal de regering het wetsvoorstel 34.344 intrekken.</p> <p>Vóór de integratie van de wetsvoorstellen luidde de citeertitel van het onderhavige initiatiefvoorstel 'Wet uitbetaling pensioen in pensioeneenheden'.</p>		<p><i>Akkermans & Partner Knowledge</i></p>
<p>Regelgeving pensioen Eigen beheer, mits in derde kwartaal 2016 hierover duidelijkheid bestaat.</p>		<p><i>Akkermans & Partner Knowledge</i></p>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
Doorbeleggen Aandacht voor de verbeterde premiereregeling (doorbeleggen).		<i>Rabobank</i>
APF en BPF in Wft Algemeen Pensioenfonds (APF) en de vrijwillige aansluiting bij een BPF komen onder de werkingssfeer van de Wft te vallen.		<i>Akkermans & Partner Knowledge</i>
Pensioen in eigen beheer pensioen in eigen beheer wordt vanaf 2017 in 3 jaar uitgefaseerd.		<i>Akkermans & Partner Knowledge</i>
Wet verbeterde premiereregeling Het doorbeleggen na pensioendatum wordt mogelijk gemaakt	1f.1, 1h.13	<i>Dukers & Baelemans</i>
Wijziging wet op OR ivm arbeidsvoorwaarden pensioen OR krijgt instemmingsrecht over arbeidsrechtelijke aspecten van de pensioenregeling	1g.6	
Aanpassen/uitfaseren Pensioen in eigen beheer Pensioen in eigen beheer voor DGA gaat verdwijnen. Wat komt er voor in de plaats en welke overgangsregeling komt er? Afkoop en (gedeeltelijk) afrekenen of omzetten in de OSEB?	1j.6	<i>Dukers & Baelemans</i>
Arrest HR inzake pensioenfonds Alcatel Lucent Opzeggen uitvoeringsovereenkomst kan leiden tot schadevergoeding voor de werkgever	1h.4, 2j.2	<i>Dukers & Baelemans</i>
Wet pensioencommunicatie Afschaffen startbrief en wijziging UPO	1h.16, 1j.1 en 2j.2	<i>Dukers & Baelemans</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
Wet verbeterde premieregeling Wetsvoorstel 34255. https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/34255_initiatiefvoorstel_lodders	1h.16, 1h.13	<i>Educamix BV</i>
Wijziging Wet op de ondernemingsraden en de Pensioenwet Wetsvoorstel 34.378 https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/34378_bevoegdheden	1g.6	<i>Educamix BV</i>
afschaffen pensioen eigen beheer DGA DGA's kunnen per 1-1-2017 het bestaande vermogen in eigen beheer fiscaal vriendelijk beëindigen. DGA kan worden bevrijd van dividendklem. DGA kan kiezen voor afkoop van Pensioen in eigen beheer of voor een nieuwe spaarfaciliteit. Plan is eveneens om de eerste schijf Vpb te verlengen naar 250.00 naar 350.000 in 2021. Wetsvoorstel met Prinsjesdag openbaar. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/07/01/kamerbrief-over-pensioen-in-eigen-beheer		<i>Adfiz</i>
Wet verbeterde premieregeling Wettelijke keuzemogelijkheid doorbeleggen na de pensioendatum voor premie- en kapitaalovereenkomsten. * varianties in keuzemogelijkheden, deels vast, deels variabel, etc. * keuzemomenten * keuzemoment op einddatum i.c.m. shoppen/informatieverplichting bij meerdere risicoprofielen * variabel partnerpensioen (bij opbouw PP). *moment van omzetting kpitaal in variabele uitkering * individueel of collectief toedelingsmechanisme/ collectiviteitskring * varianten binnen variabel pensioen * kosten variabele pensioen * prudent person beginsel * hoog-laag contractie in uitkering * factoren die hoogte van (variabele) uitkering bepalen * invloed al dan niet uitruilen van partnerpensioen op hoogte uitkering * werking lifecycles * bepalen risicoprofiel deelnemer * weergave hoogte van variabele pensioenuitkering o.b.v. 3 scenario's * shoppen (voorwaarde) pensioenfondsdeelnemer		<i>Adfiz</i>

6. Module Schadeverzekeringen particulieren

Onderwerp	toetsterm	Reactie van
Wijzigingen zorgverzekering 2017 De eerste wijzigingen voor het basiszorgverzekeringspakket zijn bekend.	1d.18	Stafbureau CDFD
Europees schadeformulier straks verleden tijd Er is een nieuwe app die snellere en eenvoudigere schademelding mogelijk maakt.	1h.8	Stafbureau CDFD
Geen werelddekking in basiszorgverzekering vanaf 2017 Zorgkosten buiten Europa niet meer gedekt vanaf 2017.	1d.18	Stafbureau CDFD
Geen eigen risico meer voor bepaalde zorgkosten Voor een aantal programma's is geen eigen risico meer verschuldigd.	1d.18	Stafbureau CDFD
Klimaatverandering en schade Door klimaatverandering neemt de schadelast op particuliere opstal- en inboedelverzekeringen toe. Zonder maatregelen zal de schade als gevolg van (extreme) hagelbuien naar verwachting verdubbelen. De neerslagschade kan in het meest ongunstige klimaatscenario met liefst 139 procent stijgen. Verzekeraars zijn bezorgd over de stijgende risico's bij hun klanten en zetten in op preventie om de schade te beperken. https://www.verzekeraars.nl/actueel/nieuwsberichten/Paginas/Schade-door-klimaatverandering-neemt-fors-toe.aspx	2c.1, 2d.2, 1d.2, 1d.3, 2e.4, 2e.6	Stafbureau CDFD

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Big data en verzekeringen</p> <p>Big data gaat steeds belangrijker worden voor de verzekeringsbranche bij het inschatten van de ter verzekering aangeboden risico's. Knelpunt met privacyregels.</p>	4a.2	<i>Dukers & Baelemans</i>
<p>Premie autoverzekering afhankelijk van rijgedrag.</p> <p>Steeds meer technische ontwikkelingen op het gebied van rijgedrag observatie op basis waarvan de verzekeraar de premie afstemt.</p>	1e.1, 3d.3	<i>Dukers & Baelemans</i>
<p>Website 'mijnverzekeringenopeenrij.nl'</p> <p>Verzekeraars en gevolmachtigden kunnen zich aansluiten op mijnverzekeringenopeenrij.nl, de website waarop de consument binnenkort al zijn verzekeringen kan raadplegen. De website wordt naar verwachting in 2017 gelanceerd voor de consument.</p>	1c.4, 2c.1	<i>Dukers & Baelemans</i>
<p>App schademelden</p> <p>Met de app kan eenvoudig een verkeersschade worden gemeld.</p>	1h.3, 1h.4, 1h.6	<i>Dukers & Baelemans</i>

Aanpassing toetstermen

1d.21	De kandidaat kan opnoemen wat ongevallenverzekeraars in de regel als maximum te verzekeren bedrag hanteren	1d.21 - Toetsterm niet van toevoegende waarde. Toetsterm kan mogelijk verwijderd worden.
1f.7	De kandidaat kan op hoofdlijnen aangeven welke samenhang er is tussen de verzekering van zorgrisico's van de klant, bij de Zorgverzekeringswet, de AWBZ en de (aanvullende) ziektekostenverzekeringen	AWBZ in toetsterm aanpassen (Wlz, WMO).

7. Module Schadeverzekeringen zakelijk

Onderwerp	toetsterm	Reactie van
<p>Solas verdrag</p> <p>Solas verdrag inzake het wegen van containers. Het Solas verdrag heeft betrekking op de plicht dat de afzender het “verified gross mass” dient op te geven zij een verzending over zee. Mocht dit gewicht niet kloppen dan kan de rederij besluiten om de container te laten staan. Dit kan een verhoging van de schade last voor de goederen verzekeringen inhouden, maar ook de aansprakelijk stellingen richting expediteurs, cargadoors kunnen toe nemen.</p> <p>Deze verandering is specifiek voor goederen transport en de aansprakelijkheid van expediteur en cargadoor.</p>		<i>VNAB kennis- en ontmoetingscentrum</i>
<p>CLNI verdrag</p> <p>De ratificatie van de aanpassingen van het CLNI verdrag. Zodra het CLNI verdrag wordt geratificeerd gaat de aansprakelijkheid van binnenvaart schepen omhoog, maar ook van pleziervaartuigen.</p> <p>Deze verandering is voor iedereen van belang die een schip bezit.</p>		<i>VNAB kennis- en ontmoetingscentrum</i>
<p>Nairobi verdrag</p> <p>Het in werking treden van het Nairobi verdrag. Het Nairobi verdrag houdt in dat een reder verplicht kan worden om een verongelukt schip (wrak) op te ruimen, maar dit kan ook lading zijn.</p> <p>Deze verandering is vooral van belang voor rederijen en is niet zozeer algemeen.</p>		<i>VNAB kennis- en ontmoetingscentrum</i>
<p>Piraterij</p> <p>Particuliere-gewapende beveiliging nu snel toegestaan. https://www.kvnr.nl/website-2013/standpunten/piraterij/particuliere-gewapende-beveiliging-tegen-piraterij-nu-snel-toestaan</p>		<i>VNAB kennis- en ontmoetingscentrum</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Sanctiewet en ultimate beneficial owners (UBO)</p> <p>Verzekeraars mogen geen verzekeringsdekking bieden die in strijd is met geldende wet- en regelgeving. In het kader van de sanctieregelgeving ter bestrijding van terrorisme dient de verzekeraar daarom te checken of het bedrijf, diens bestuurders, gevolmachtigden en diens uiteindelijke belanghebbenden (UBO) voorkomen op de sanctielijsten van Nederland en/of de EU. Mocht blijken dat één van de bovengenoemde personen op de Sanctielijst vermeld staat, dan mag de verzekeraar geen uitkeringen verrichten en zal dit reden zijn een polis niet af te sluiten dan wel te beëindigen. https://www.honighonig.nl/sanctiewetgeving-en-ultimate-beneficial-owners-ubo</p>	2b.1	<i>Stafbureau CDFD</i>
<p>Cybercrime</p> <p>'Kleinere bedrijven onderschatten risico cybercrime'. Steeds vaker krijgen kleinere bedrijven te maken met cybercrime, maar ze onderschatten het risico daarvan. Volgens cijfers van ABN Amro is 11 procent van de grotere ondernemingen wel eens aangevallen via het internet, tegen 23 procent van de mkb-bedrijven. "Nu grotere ondernemingen hun beveiliging tegen cybercriminelen steeds beter op orde hebben, krijgen mkb-bedrijven vaker last van cybercriminaliteit", schrijven analisten van de bank. "Het midden- en kleinbedrijf blijft echter relatief nog achter in aandacht voor en investeringen in cybersecurity." Cybercrime kan tot verschillende kostenposten leiden voor bedrijven. Zo zijn er natuurlijk de extra IT-kosten, maar ondernemers noemen ook een toename van de verzekeringspremie, een negatieve kredietbeoordeling en het verlies van essentiële informatie.</p>	3b.1	<i>Stafbureau CDFD</i>
<p>Nieuwe methodiek brandinspectie</p> <p>Nieuwe methodiek zorgt er voor dat brandrisico's op een duidelijke en sluitende wijze worden beoordeeld.</p>	2g.6, 1b.3, 2b.2	<i>Dukers & Baelemans</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
Ontwikkeling van polisadviseur naar risicoadviseur Door diverse rechtelijke uitspraken en maatschappelijke ontwikkelingen wordt van de schadeadviseur steeds meer verwacht dat hij zich als een breed risicoadviseur opstelt. Alleen het afsluiten van de polis waar de klant om vraagt is niet meer voldoende.	2c.1	<i>Dukers & Baelemans</i>
www.verzekeraarsinbeeld.nl Op deze website worden de rapportcijfers die klanten hun verzekeraar geven gepubliceerd. Verzekeraars krijgen een cijfer op o.a. klantgerichtheid, duidelijkheid, contact en deskundigheid.	2a.2, 2a.5	<i>Dukers & Baelemans</i>
Datalekken met een nieuwe EU Richtlijn		<i>Hoffelijk Financieel NV</i>
Sanctiewet + uitvoering		<i>Hoffelijk Financieel NV</i>

Aanpassing toetstermen

1a.2, 1a.3 en 1a.4	1a.2 De kandidaat kan de meest voorkomende relevante richtlijnen opsommen, o.m. Letselschaderichtlijnen, Brandregresregeling, Richtlijn Waardevermindering en Het Fraudeprotocol. 1a.3 De kandidaat kan de meest voorkomende relevante gedragscodes opsommen, o.m. Gedragscode geïnformeerde verlenging en contractstermijnen zakelijke schade en inkomensverzekeringen en Gedragscode Letselschade.	Tekst concreter maken. Welke convenanten, richtlijnen en gedragscodes wel (en dus welke niet).
--------------------	---	--

	1a.4 De kandidaat kan de meest voorkomende relevante convenanten opsommen, o.m. Kwaliteitscode Rechtsbijstand en Convenant Criminaliteit Bouwlocaties.	

8. Module Vermogen

Onderwerp	toetsterm	Reactie van
<p>Onderzoek AFM naar beleggersgedrag</p> <p>In december 2015 heeft de AFM haar onderzoek (Belangrijke inzichten over zelfstandige beleggers, https://www.afm.nl/nl-nl/consumenten/nieuws/2015/dec/eob-rapport) gepubliceerd naar het gedrag van execution only-beleggers. Hierin schenkt de AFM aandacht aan de veronderstellingen over beleggersgedrag waarop onder andere de inventarisatie is gebaseerd en de behavioural finance aspecten van beleggersgedrag die maken dat beleggers zich niet-rationeel gedragen. Dit gedrag is ook zichtbaar bij adviesklanten. Behavioural finance staat steeds meer in de belangstelling. Het is daarom belangrijk dat de adviseur op de hoogte is van de belangrijkste bevindingen en hier in zijn inventarisatie en advies rekening mee houdt.</p>	3a.1, 3a.2	<i>Mark van de Weijer / regie & realisatie</i>
<p>Risicometer Beleggen NVB</p> <p>Doel van de Risicometer Beleggen is particuliere beleggers te helpen bij het onderling vergelijken van de verschillende risicoprofielen van beleggingsportefeuilles van de verschillende aanbieders. Leden van de NVB en andere partijen die dat willen, kunnen van de Risicometer gebruik maken. Het is van belang dat de adviseur deze meter kent, kan interpreteren, kan gebruiken in zijn advisering en kan uitleggen aan de klant. (https://www.nvb.nl/thema-s/sparen-lenen-beleggen/5160/risicometer-beleggen.html)</p>	2f.1	<i>Mark van de Weijer / regie & realisatie</i>
<p>Introductie Key Information Document</p> <p>Op 31 december 2016 treedt de Europese regelgeving PRIIPs (packaged retail and insurance-based investment products) in werking. Hiermee wordt een Key Information Document geïntroduceerd, die de financiële bijsluiter voor een groot deel van de producten gaat vervangen. (https://www.afm.nl/nl-nl/professionals/nieuws/2016/feb/wijziging-nrgfo)</p>	11.4	<i>Mark van de Weijer / regie & realisatie</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Schrappen risicoscore</p> <p>Op 1 juli 2016 worden enkele aanpassingen aan de Nrgfo van kracht, waaronder het vervallen van de risicoscore in de risico-indicator (nieuwsbericht AFM d.d. 2 juni 2016, https://www.afm.nl/nl-nl/professionals/nieuws/2016/jun/nrgfo-wijziging-reclame-bel-verz)</p>	11.4	<i>Mark van de Weijer regie & realisatie</i>
<p>AFM wijzigt Nrgfo</p> <p>Aanpassing van de regels voor de vrijstellingsvermelding, kredietwaarschuwing en risico-indicator in digitale media, aanpassing van de regels over de risico-indicator in reclame-uitingen, aanpassing van de regels over het activeren van klanten met beleggingsverzekeringen</p>	1g.8, 1g.9	<i>Hoffelijk Financieel NV</i>
<p>Wet bescherming erfgenamen tegen schulden</p> <p>De wet voorziet in een omzetting van een zuivere aanvaarding naar alsnog een beneficiaire aanvaarding bij onverwachte schulden. Dit moet dan wel gedaan worden binnen drie maanden na de ontdekking van de onverwachte schuld. De gedachte achter deze bepaling is dat de erfgenaam, indien hij bekend was geweest met de onbekende schuld, een andere keuze zou hebben gemaakt. De wet treedt per 1 september 2016 in werking.</p>	1m.7	<i>Hoffelijk Financieel</i>
<p>Banken introduceren risicometer beleggen</p> <p>In de Nadere Regeling gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft ('NRgfo') en het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft ('Bgfo') is de aanduiding 'risico-indicator' opgenomen. In de informatie die bestemd is voor de consument moet een financiële dienstverlener de aanduiding 'risicometer' opnemen. Voor complexe financiële producten is een financiële bijsluiter verplicht. Voor beleggingsfondsen gelden weer andere vereisten. De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) introduceerde per 1 mei 2016 de Risicometer Beleggen.</p>	1g.6	<i>Hoffelijk Financieel</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Indexhugging</p> <p>Indexhuggers zijn in de ogen van de AFM controversieel omdat ze de klant wel de kosten in rekening brengen voor actief beheer - waarbij geprobeerd wordt de index te verslaan - maar in hun beleggingsportefeuille nauwelijks afwijken van de index.</p>	1g.6, 1l.12	<i>Hoffelijk Financieel</i>
<p>Boeteregeling zwartsparenders</p> <p>Per 1 juli 2016 wordt de boete voor zwartsparenders verdubbeld naar 120%.</p>	4a.1	<i>Hoffelijk Financieel</i>
<p>Fiscale verblijfplaats</p> <p>De Nederlandse Belastingdienst wisselt met steeds meer landen automatisch gegevens over financiële rekeningen uit. Dat is een gevolg van het Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) en het Common Reporting Standard (CRS). Daarin zijn internationale regels opgenomen om belastingontduiking en zwartsparen tegen te gaan. Op grond hiervan moeten financiële instellingen hun klanten sinds 1 januari 2016 vragen om een verklaring over hun fiscale woon- of vestigingsplaats.</p>	1b.9	<i>Hoffelijk Financieel</i>
<p>AFM Leidraad vermogensbeheer huisfondsen</p> <p>Marktpartijen en de AFM hebben gesignaleerd dat er nog steeds ongewenste prikkels (kunnen) bestaan voor beleggingsondernemingen, die gebruik maken van beleggingsfondsen van een eigen aanbieder: de 'huisfondsen'. Om de risico's van deze prikkels in te perken, heeft de AFM een leidraad opgesteld. Daarnaast vormt de leidraad voor de AFM de basis van haar toezichtstrategie.</p>	1l.3, 1l.8	<i>Hoffelijk Financieel</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Reclame volgens de AFM</p> <p>Het begrip reclame-uiting is in de Wft ruim gedefinieerd. De AFM legt dit begrip daarom ook ruim uit. Toch komt de AFM nu met adviezen over reclame-uitingen voor aanbieders van beleggingsproducten.</p>	1c.2, 1c.3	<i>Hoffelijk Financieel</i>
<p>Wijziging aanmerkelijk belang en emigratie</p> <p>Als mensen met een aanmerkelijk belang emigreren, krijgen ze van de Belastingdienst een zogenoemde conserverende aanslag over de waardegroei van hun bezit in de periode dat zij in Nederland woonden. De conserverende aanslag blijft voortaan voor onbepaalde tijd openstaan. Daarnaast verdwijnt de bepaling dat emigranten met een aanmerkelijk belang de conserverende aanslag slechts hoeven te voldoen bij een winstuitkering van 90% of meer. Voortaan moet bij iedere winstuitkering naar rato belasting worden betaald.</p>	1c.2, 1c.3	<i>Hoffelijk Financieel</i>
<p>Omzetting van stakingslijfrente in bancaire lijfrente</p> <p>Een stakingslijfrente mag worden omgezet in een bancaire lijfrente. Hieraan zijn voorwaarden verbonden. Deze zijn opgenomen in besluit BLKB2014/816</p>	1m.1, 1m.6	<i>Hoffelijk Financieel</i>
<p>Toepassen risicowijzer vanaf 1 mei 2016</p> <p>In September 2015 heeft de AFM een leidraad risicowijzer opgesteld. Toepassing was/is op vrijwillige basis. Actualiteit is dat 13 beleggingsinstellingen in Nederland besloten hebben om vanaf 1 mei 2016 een zelf ontwikkelde versie van de risicowijzer toe te passen. Hiermee kunnen consumenten de risicoprofielen van verschillende aanbieders vergelijken op basis van volatiliteit en correlaties. https://www.nvb.nl/nieuws/2016/5054/banken-maken-risicoprofielen-beleggingsporte</p>	1g.6	<i>Stafbureau CDFD</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
Genormeerd rendement Berekening genormeerd rendement: de aangekondigde wettelijke wijziging voor de box 3 vermogensrendementheffing.		<i>Rabobank</i>
Inkorting duur WW en WGA Wijzigingen al ingegaan op 1-1-2016. Zie o.m. https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2015/12/17/maatregelen-sociale-zaken-en-werkgelegenheid-per-januari-2016	1b.9	<i>Stafbureau CDFD</i>
Wetswijziging ter bescherming derivatenbeleggers Extra bescherming derivatenbeleggers bij faillissement beleggingsonderneming. Zie https://www.afm.nl/nl-professionals/nieuws/2016/apr/bescherming-derivatenbeleggers en http://wetten.overheid.nl/BWBR0003109/2016-04-01#Hoofdstuk3b_Artikel49f	1g.9	<i>Stafbureau CDFD</i>
Jurisprudentie woekerpolissen/beleggingsverzekeringen Woekerpolisdossiers nog steeds niet afgesloten. Diverse uitspraken Kifid en rechters, inclusief Arrest EU-Hof van 15-4-2015. Zie https://www.kifid.nl/nieuws/geen-beperking-informatieplicht-nn-door-uitspraak-europese-hof-over-beleggingsverzekering/131 en https://www.kifid.nl/nieuws/kwaliteit-naleving-informatieplicht-telt-zwaar-in-uitspraken-kifid-over-beleggingsverzekeringen/132	2i.2	<i>Stafbureau CDFD</i>
Nieuwe verordening marktmisbruik Europese verordening tegen marktmisbruik vanaf 3 juli 2016. Zie o.m. https://www.afm.nl/nl-professionals/nieuws/2016/apr/verordening-marktmisbruik en https://www.afm.nl/~profmedia/files/onderwerpen/marktmisbruik/artikel-jaarboek-compliance-2016.ashx?la=nl-nl	4b.5	<i>Stafbureau CDFD</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Wijziging Nadere regeling gedragtoezicht financiële ondernemingen Wft (Nrgfo) per 1 juli 2016.</p> <p>Wijzigingen vermeldingen digitale media en gewijzigde verplichte waarschuwingen (aanpassing verplichte formats). Voor Vermogen betreft dit dat de regels voor de vrijstellingsvermelding en risico-indicator in digitale media veranderen. Daarnaast wordt de risico-score geschrapt en gelden er nieuwe regels voor het activeren van klanten met beleggingsverzekeringen.</p>	1g.10	<i>Lifedesign4u</i>
<p>Vrijlating lijfrenteopbouw voor bijstandsgerechtigde</p> <p>Bij Ministeriële regeling is geregeld dat per 1 april 2016 het pensioenvermogen in de derde pijler is vrijgesteld als vermogen ter bepaling van de bijstandsuitkering.</p>	1b.4	<i>Dukers & Baelemans</i>
<p>Veranderingen Pensioen in eigen beheer</p> <p>Pensioen in eigen beheer voor DGA gaat verdwijnen. Wat komt er voor in de plaats en welke overgangsregeling komt er? Afkoop en (gedeeltelijk) afrekenen of omzetten in de OSEB?</p>	1c.4	<i>Dukers & Baelemans</i>
<p>Europese verordening marktmisbruik</p> <p>Nieuwe Europese verordening die marktmisbruik in Europa moet tegengaan. Bevat regels omtrent voorwetenschap en het melden van marktmisbruik</p>	4a.2, 4b.5	<i>Dukers & Baelemans</i>
<p>Wijziging Nrgfo</p> <p>De wijzigingen hebben betrekking op de reclame-uitingen, de risicoscore en het activeren van klanten met een beleggingsverzekering.</p>	2f.1	<i>Dukers & Baelemans</i>
<p>PRIIPS en Key Informatie document</p> <p>Nieuwe Europese regelgeving waarmee ook nieuwe financiële bijsluiter wordt geïntroduceerd</p>	1l.4	<i>Dukers & Baelemans</i>
<p>Rapport kwaliteit beleggingsdienstverlening</p> <p>Volgens AFM is kwaliteit nog te laag. AFM heeft handreikingsdossier opgesteld ten behoeve van een goede klantinventarisatie. Hierbij is het bepalen van het vermogensdoel erg belangrijk</p>	3a.1	<i>Dukers & Baelemans</i>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Beleid bij omzettingen van kapitaalverzekeringen</p> <p>Toetsen of een omzetting al dan niet geruisloos plaatsvindt en of eerbiediging van overgangsrecht wel of niet behouden blijft</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>Opvraag saldoverklaring bij niet afgetrokken lijfrentepremies (of inlegbedragen)</p> <p>Als lijfrentepremies/-inlegbedragen niet zijn afgetrokken kan daarmee in beperkte mate rekening worden gehouden bij uitkeringen uit lijfrenten. Het is dan zaak door de Belastingdienst vast te laten leggen wat het bedrag van de niet-afgetrokken bedragen is</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>Bescherming lijfrente bij beroep op bijstand</p> <p>Als een beroep op de bijstand wordt gedaan, dan is het belangrijk erop te letten dat iemands lijfrente wordt beschermd</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>Afkoopregeling voor lijfrenten bij langdurige arbeidsongeschiktheid</p> <p>Bij langdurige arbeidsongeschiktheid kan sinds 1-1-2015 een lijfrente worden afgekocht zonder revisierente te betalen</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>Terugstorting teveel betaalde lijfrentepremies (of inlegbedragen)</p> <p>Als iemands jaar-/reserveringsruimte niet toereikend is en bovendien de saldomethode ook niet voldoende is, mag sinds medio 2015 het teveel gestorte bedrag onder voorwaarden worden teruggestort door de aanbieder van het lijfrenteproduct</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>Afschaffing minimumwaarderings-regel bij afkoop lijfrente</p> <p>Sinds 1-1-2016 is de minimumwaarderingsregel bij afkoop van lijfrenten vervallen (wettelijk). Voor oude jaren is dit geregeld in besluit BLKB2015/1080M</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Dubbel genieten uitkeringsvrijstelling kapitaalverzekeringen bij fiscale partners</p> <p>Sinds 1-1-2016 is de regeling 'dubbel genieten uitkering' in werking getreden. Als bijvoorbeeld 1 begunstigde op de polis staat, mag de uitkering bij helfte worden toegerekend aan beide fiscale partners. Voor oude jaren is dit geregeld in besluit BLKB2016/33M</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>Overschrijding wettelijke uitvoeringstermijn bij lijfrenten</p> <p>Als een lijfrente expireert moet er iets met het lijfrentekapitaal gebeuren. Dit moet binnen een bepaalde termijn. Een jaarlijks terugkerend fenomeen</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>(On)mogelijkheden bij expiraties van lijfrenten</p> <p>Bij expiratie van het lijfrentekapitaal moet er iets gebeuren met het lijfrentekapitaal. Er zijn diverse opties. Er moet een keuze worden gemaakt.</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>Benutten uitkeringsvrijstelling bij expiratie kapitaalverzekering</p> <p>Hoogte uitkeringsvrijstelling is mede-afhankelijk van fiscale vormgeving van verzekering (onderscheid KEW en verpande Brede Herwaarderingsverzekering relevant)</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>Afkoop van ontslagstamrechten</p> <p>Fiscale gevolgen van afkoop van ontslagstamrechten</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>Omzetting van stakingslijfrente in bancaire lijfrente</p> <p>Een stakingslijfrente mag worden omgezet in een bancaire lijfrente. Hieraan zijn voorwaarden verbonden. Deze zijn opgenomen in besluit BLKB2014/816</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Fiscale perikelen rond compensatieuitkeringen op woekerpolissen</p> <p>Als ingevolge een collectieve compensatieregeling met een verzekeraar tot een compensatie wordt gekomen, is het zaak de fiscale gevolgen ervan in beeld te brengen. Zie ook besluit BLKB2011/1954M</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>Aftrek op lijfrente betaalde bedragen; berekening jaar-/reserveringsruimte</p> <p>Per jaar moet getoetst worden of op lijfrenten betaalde bedragen al dan niet (geheel of deels) aftrekbaar zijn</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>Toets waardevrijstelling box 3-kapitaalverzekeringen</p> <p>Als men een kapitaalverzekering in box 3 heeft, moet worden beoordeeld of de waarde ervan al of niet is belast voor box 3</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>Strijdige handelingen met KEW, SEW en BEW</p> <p>Dagelijks kunnen zich situaties bij een KEW, SEW en/of BEW voordoen die tot belastingheffing kunnen leiden. Vastgesteld moet worden wat de fiscale consequenties zijn en of wel of niet een vrijstelling van toepassing is</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>Afkoop lijfrenten</p> <p>Bij afkoop van een lijfrente moet worden vastgesteld wat de fiscale gevolgen zijn (inhouding LH, saldomethode, revisierente?)</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>Omzetten c.q. in laten gaan uitkeringen uit ontslagstamrecht</p> <p>Een ontslagstamrecht kan worden omgezet in een ingaande of nader uitgesteld stamrecht. Beoordeeld moet dan worden wat de mogelijkheden zijn en de evt. fiscale consequenties</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>
<p>Heffingen bij ontslag</p> <p>Bij ontslag krijgt met onder meer te maken met de fiscale wet- en regelgeving. Vastgesteld moet worden wat de fiscale consquenties zijn (excessief loon, RVU).</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>

Onderwerp	Toetsterm	Reactie van:
<p>Vrijwillige voortzetting pensioen na ontslag</p> <p>Als men na ontslag de opbouw van pensioen vrijwillig wil voortzetten, dan kan dit onder voorwaarden maximaal 10 jaar lang. Getoetst moet worden wat de opties in een voorliggende ontslagsituatie zijn</p>		<p><i>Hoffelijk</i> <i>Financieel NV</i></p>

9. Module Zorg

Onderwerp	toetsterm	Reactie van
<p>De leeftijdsgrens van 30 jaar van personen die tijdelijk buiten Nederland studeren is vervallen.</p> <p>Personen die tijdelijk buiten Nederland studeren 20. De leeftijdsgrens van 30 jaar die hiervoor gold is per 1 januari 2015 geschrapt. http://www.cdfd.nl/Besluit%20uitbreiding%20en%20beperking%20kring%20overzekerden%</p>	1j.1	Essenz trainingen
<p>Taken van Zorginstituut Nederland (voorheen CVZ) worden overgeheveld naar het CAK.</p> <p>Taken van Zorginstituut Nederland (voorheen CVZ) worden overgeheveld naar het CAK. Het gaat dan om de uitvoering van de burgerregelingen: - regeling onverzekerden - regeling wanbetalers - regeling gemoedsbezwaarden - regeling zorgverzekering en buitenland - regeling illegalen De ingangsdatum van de overgang van de uitvoering van deze regelingen naar het CAK wordt nog nader bepaald middels een Koninklijk Besluit. https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2016-173.html</p>	1a.3	Essenz trainingen
<p>Verlaging bestuursrechtelijke premie wanbetalers op 1 juli 2016</p> <p>Verlaging bestuursrechtelijke premie wanbetalers op 1 juli 2016 Per 1 juli 2016 wordt de bestuursrechtelijke premie voor de wanbetaler € 127,91 per persoon per maand. De eerste zes maanden van 2016 was deze maandpremie nog € 159,03. https://www.zorginstituutnederland.nl/actueel/nieuws/2016/minister-verlaagt-best</p>	1a.2 en 2e.8	Essenz trainingen
<p>Diverse wijzigingen in de dekking van de zorgverzekering</p> <p>1. Kort verblijf zorginstelling in basispakket De zorg en opvang voor patiënten die vanwege medische redenen tijdelijk niet thuis kunnen wonen, het zogeheten eerstelijns verblijf, wordt per 1 januari 2017 betaald vanuit de basisverzekering van de Zorgverzekeringswet (Zvw). 2. Plastische chirurgie Het basispakket wordt uitgebreid met de</p>	1d.1	Essenz trainingen

<p> volgende behandelingen: - het operatief plaatsen van een borstprothese bij agenesie/aplasie van de borst bij vrouwen en de daarmee vergelijkbare situatie bij transvrouwen (ook aangeduid als man-vrouw transgender personen); - het uitvoeren van een bovenooglidcorrectie indien sprake is van een ernstige gezichtsveldbeperking als gevolg van verworven verslapping of verlamming van de bovenoogleden; - het uitvoeren van een medisch noodzakelijke circumcisie. 3. Eigen bijdrage gebitsprothesen De eigen bijdrage voor de implantaatgedragen gebitsprothese wordt net zoals bij de normale gebitsprothese als een percentage van de werkelijk gemaakte kosten. Voor de implantaatgedragen gebitsprothese geldt in de Zvw een vaste eigen bijdrage van €125 voor de onder- of bovenkaak, terwijl voor normale gebitsprothese een eigen bijdrage geldt van 25% van de kosten. Daardoor komt het in de huidige praktijk regelmatig voor dat een normale prothese voor de patiënt duurder uitvalt dan een (hoogwaardiger) implantaatgedragen prothese. Deze situatie is ongewenst. - voor implantaatgedragen prothesen voor de onderkaak wordt de eigen bijdrage 10% van de kosten - voor een implantaatgedragen prothese op de bovenkaak wordt de eigen bijdrage 8% van de kosten - voor de normale gebitsprothesen blijft de eigen bijdrage van 25% van de kosten. - Rebasing gebitsprothesen Voor reparaties en rebasing van gebitsprothesen komt een eigen bijdrage te gelden van 10% van de kosten. Dit omdat het gaat om de normale onderhoudskosten waar de verzekerde zelf ook een verantwoordelijkheid heeft. Bovendien gaat het om beperkte kosten, waardoor de eigen bijdrage maximaal 45 euro bedragen. 4. Fronttandvervanging Verzekerden tot 18 jaar hebben onder omstandigheden recht op fronttandvervanging met implantaten. Dit recht bestaat wanneer blijvende snij- en of hoektanden niet zijn aangelegd of ontbreken als gevolg van een ongeval. Om de huidige aanspraak een effectieve aanspraak te laten maken wordt ervoor gekozen om verzekerden, indien een snij- of hoektand niet is aangelegd of voor het 18e levensjaar in zijn geheel verloren is gegaan als gevolg van een ongeval, tot en met hun 22e levensjaar recht hebben op deze (uitgestelde) behandeling. 5. Fysiotherapie voor mensen met zogenaamde etalagebenen Voor mensen met zogenaamde etalagebenen in de 2e fase, pijn door vernauwde bloedvaten in de benen, komt fysiotherapie in het pakket. Voor deze groep patiënten bestaat vanaf 2017 aanspraak op 37 behandelingen verspreid over een jaar, daarbij worden dan ook de eerste 20 behandelingen vergoed. Hiermee verschuift zorg die in het ziekenhuis wordt verleend naar de fysiotherapie 6. Verruiming mogelijkheden vrijstellen eigen risico Zorgverzekeraars kunnen het sturingselement om programma's vrij te stellen van eigen risico breder inzetten om zo doelmatiger zorg in te kopen. Het voordeel voor de verzekerde is dat hij er in de meeste gevallen financieel op vooruit zal gaan. Hij betaalt immers geen eigen risico. Van dit voordeel kunnen verzekerden nu geen gebruik Het gaat dan om gezondheidsbevorderende of op preventie gerichte programma's. Nu geldt alleen vrijstelling van eigen risico voor programma's met betrekking </p>		
---	--	--

<p>tot diabetes, depressie, hart- en vaatziekten, chronisch obstructief longlijden, overgewicht of stoppen met roken. Ten aanzien van alle andere programma's, bijvoorbeeld met betrekking tot dementie of incontinentie, heeft de zorgverzekeraar deze sturingsmogelijkheid juridisch gezien niet. Dat is een onbedoelde situatie. Gezien bovenstaande zal artikel 2.17, tweede lid, onder b en c, van het Besluit zorgverzekering worden gewijzigd. Hiermee worden de mogelijkheden voor het vrijstellen van eigen risico verruimd. Dit neemt overigens niet weg dat zorgverzekeraars bij de uitvoering (bijvoorbeeld via preferentiebeleid) rekening zullen moeten houden met het arrest van de Hoge Raad, waarin is benadrukt dat zorgverzekeraars hun verzekerden in elk geval een voldoende ruime keuze aan dieetpreparaten moeten bieden aangezien dieetpreparaten niet onderling uitwisselbaar zijn. 7. Nieuw cholesterolverlagend middel vergoed vanuit basispakket Het cholesterolverlagende middel alirocumab (Praluent) wordt vanaf 1 juni vergoed vanuit het basispakket. Alirocumab is na evolocumab (Repatha), dat per 1 april wordt vergoed, het tweede middel in een nieuwe klasse van cholesterolverlagers. https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2016/05/20/nieuwe-behandelingen-in-b</p>		
<p>Geschilleninstantie zorgcontracten van start Deze instantie kan optreden als bemiddelaar tussen zorgverzekeraar en zorgaanbieder wanneer zij er tijdens hun contractbesprekingen niet uitkomen. Het doel is om een gang naar de rechter te vermijden. Dat scheelt veel tijd en geld, en is ook gericht op het voortzetten van de samenwerking. https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2016/06/02/geschilleninstantie-zorgc...</p>	1a.11	<i>Essenz trainingen</i>
<p>nieuwe taak Zorginstituut Nederland "Regelen van bekostiging van anonieme e-mental health en het mogelijk maken van anonieme financiering van zorg aan ernstig bedreigde cliënten " De Eerste kamer heeft ingestemd met het wetsvoorstel "Regelen van bekostiging van anonieme e-mental health en het mogelijk maken van anonieme financiering van zorg aan ernstig bedreigde cliënten." De zorgverzekeringswet is aangepast. De financiering van anonieme e-mental health zal plaatsvinden met een subsidieregeling die uitgevoerd wordt door Zorginstituut Nederland. https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2016-143.html</p>	1a.3	<i>Essenz trainingen</i>

Onderwerp	toetsterm	Reactie van
Wijzigingen basispakket 2017 Vergoeding 1e 37 behandelingen fysiotherapie etalagebenen, verruiming vergoeding medisch noodzakelijke plastische chirurgie, eigen bijdrage prothese, vergoeding fronttandvervangning, kosten tijdelijk verblijf zorginstelling in Zvw	1d.1	<i>Dukers & Baelemans</i>
Toevoegingen basispakket 2016 Toevoeging per 1 april 2016 van Repatha en celtherapie	1d.1	<i>Dukers & Baelemans</i>
Bronheffing Verlaging bronheffing bij wanbetaling per 1 juli 2016	2e.8	<i>Dukers & Baelemans</i>
Wet Kwaliteit, klachten en geschillen zorg Wat moet er gebeuren als iemand een klacht heeft over zorg en wat wordt er onder goede zorg geschaard? Dit staat in de Wet Kwaliteit, klachten en geschillen (Wkkgz) die per 1 januari 2016 is ingevoerd.	1a.9	<i>Dukers & Baelemans</i>
Geen eigen risico meer Vanaf 1 januari 2017 worden programma's, die zonder of met een verminderd eigen risico draaien, aangevuld met onder andere programma's voor dementie en incontinentie.	1d.4	<i>Dukers & Baelemans</i>

Aanpassing toetstermen

1a.3	De kandidaat kan de rol van het CVZ, de SKGZ, de NZa en het CBP beschrijven	1a.3 - CVZ moet Zorginstituut Nederland worden. CBP moet veranderd worden in Autoriteit Persoonsgegevens
------	---	--

<p><i>1i.1</i></p>	<p><i>De kandidaat kan op hoofdlijnen aangeven welke samenhang er is tussen de verzekering van zorgrisico's van de klant, de Zorgverzekeringswet, de AWBZ, de Wmo en de (aanvullende) ziektekostenverzekering</i></p>	<p><i>1i1 - AWBZ vervangen door relevante en van belangzijnde wet- en regelgeving</i></p>
--------------------	---	---